

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU
ACTUALISATIE
BESTEMMINGSPLANNEN BUITEN-
GEBIED EN/OF STRUCTUURVISIE
BUITENGEBIED GEMEENTE BRONCKHORST**

GEMEENTE BRONCKHORST

DEFINITIEF

17 augustus 2009

B02023/CE9/0G1/000062/MW

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Het voornemen en m.e.r.-plicht	5
1.3	Leeswijzer	7
2	Voornemen, beleid en wetgeving, verkenningen	8
2.1	Voornemen	8
2.2	Beleid en wet- en regelgeving	10
2.2.1	Wettelijke kaders	10
2.2.2	Reconstructieplan Achterhoek en Liemers	14
3	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	17
3.1	Referentiesituatie	17
3.2	Markontwikkelingen veehouderijbedrijven	17
3.2.1	Landelijke trends in de veehouderij	17
3.2.2	Ontwikkelingen huidige bedrijven in Bronckhorst	21
3.3	Bodem en Water	23
3.4	Landschap en cultuurhistorie	24
3.5	Infrastructuur	27
3.6	Milieusituatie	28
4	Alternatieven	32
5	Effectbeoordeling	36
5.1	Studiegebied	36
5.2	Planhorizon	36
5.3	beoordelingsschaal	36
5.4	Relevante effecten	36
5.4.1	Ammoniak	37
5.4.2	Geur	37
5.4.3	Landschap	38
5.4.4	Verkeer	38
5.4.5	Fijn stof	38
5.4.6	Geluid	39
5.4.7	Bodem & water	39
5.4.8	Archeologie	40
6	Procedure en planning	41
6.1	Overzicht procedure plan-m.e.r.	41
6.2	Raadpleging	42

Bijlage 1	Agrarische Bedrijven in Bronckhorst (Web-BVB)	44
Bijlage 2	Lijst met afkortingen	45
Bijlage 3	Beleidskaders plan-MER	46
Colofon		47

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

Voor u ligt de Notitie reikwijdte en detailniveau, de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure. Met deze notitie geeft de gemeente Bronckhorst aan welke onderdelen van het buitengebied zij wenst te onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij aan de orde komen en welke procedure de gemeente wenst te volgen. Mede op basis van de resultaten van de plan-MER en de inspraakreacties legt de gemeente haar keuze vast over de invulling van het buitengebied in een structuurvisie en de te actualiseren bestemmingsplannen buitengebied voor Zelhem en Steenderen & Hummelo en Keppel.

De plan-MER heeft betrekking op het totale buitengebied van de gemeente Bronckhorst.

Deze Reikwijdtenotitie is de inbreng voor een eerste consultatie van bestuursorganen en van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Met een openbare kennisgeving is het publiek in de gelegenheid om te reageren op het voornemen. Het resultaat van deze consultatie betreft de gemeente bij het opstellen van het plan-MER.

De plan-MER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Bronckhorst. De plan-MER gaat bijvoorbeeld dus niet in op individuele agrarische bedrijven maar op het totaal aan agrarische bedrijven en de trendmatige ontwikkelingen in de markt voor deze sector in de planperiode.

BESLUIT-M.E.R.PLICHT BLIJFT GEHANDHAAFD

Na het doorlopen van een plan-m.e.r. voor m.e.r.-plichtige activiteiten, is nog steeds een MER nodig. De besluit-m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht. Als een veehouderij wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis daarvoor is de besluit-m.e.r. In de bijlage bij dit besluit staan twee lijsten: de zogenaamde C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de zogenaamde D-lijst voor activiteiten op basis waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of er een MER moet worden gemaakt. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

In dit rapport zijn de volgende definities gebruikt:

m.e.r.= milieueffectrapportage = de procedure
 plan-MER= milieueffectrapport = het product
 plan-m.e.r.= procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten
 besluit-m.e.r.= m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

Voor de plan-m.e.r.-procedure is het college van de gemeente Bronckhorst de initiatiefnemer en de gemeenteraad is het bevoegd gezag.

1.2

HET VOORNEMEN EN M.E.R.-PLICHT

Structuurvisie Buitengebied en twee bestemmingsplannen Buitengebied

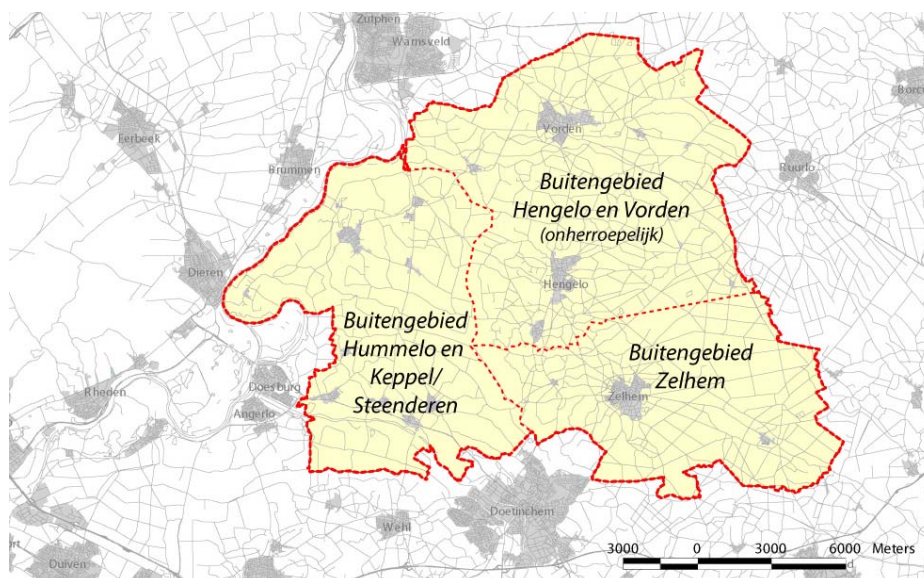
De gemeente Bronckhorst werkt aan een nieuwe Structuurvisie en twee bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Basis voor de Structuurvisie is de Landschapsontwikkelingsvisie van de gemeenten Bronckhorst, Lochem en Zutphen (3 april 2009; kenmerk 9S2458.AO). Deze visie is op 25 juni 2009 door de gemeenteraad van Bronckhorst vastgesteld.

Het buitengebied van de gemeente is opgedeeld in drie bestemmingsplannen buitengebied gebaseerd op de situatie van voor de gemeentelijke herindeling (zie Afbeelding 1.1). Het bestemmingsplan Buitengebied 2005 Hengelo-Vorden is onherroepelijk en de bestemmingsplannen voor het buitengebied van Zelhem en van Hummelo & Keppel/Steenderen moeten nog worden vastgesteld. Omdat de gemeenteraad streeft naar uniformiteit is het bestemmingsplan Buitengebied Hengelo-Vorden het beleidskader voor de overige twee bestemmingsplannen. De bebouwde kommen van een aantal kernen (en buurtschappen) maken geen onderdeel uit van het buitengebied.

Afbeelding 1.1

Plangebied gemeente Bronckhorst (structuurvisie) onderverdeeld in de drie bestemmingsplannen buitengebied.

M.e.r.-plicht

Op dit moment is nog niet duidelijk of in de Structuurvisie keuzes worden gemaakt die in de toekomst m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maakt. De twee bestemmingsplannen voor het buitengebied maken toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wel mogelijk zoals het uitbreiden van varkens – of pluimveebedrijven overeenkomstig het Reconstructieplan Achterhoek & Liemers. Als een bestemmingsplan deze uitbreiding mogelijk maakt is voor het vaststellen van dit plan

tevens een passende beoordeling verplicht op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000).

Voor de twee bestemmingsplannen, en eventueel de structuurvisie, moet daarom een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. Deze plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.

PLAN-MER-PLICHT

Plan-MER vloeit voort uit de Europese richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994. Het is verplicht om voorafgaand aan besluiten door een overheid over bepaalde plannen een plan-MER op te stellen. Het gaat daarbij om plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Meer concreet geldt de plan-m.e.r.-plicht in geval van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- met een kader voor toekomstige project-m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten of
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn.

(VROM, 2006¹).

VOLDOENDE RUIMTE VOOR VERANTWOORDE ONTWIKKELING VAN AGRARISCH BEDRIJVEN

Directe aanleiding voor de m.e.r.-plicht zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in de gemeente. In het buitengebied van de gemeente zijn 1067 agrarische bedrijven gevestigd (zie bijlage 1). Het merendeel (ruim 60%) zijn rundveebedrijven, ruim 20% bestaat uit varkens en pluimveebedrijven en zo'n 9% van de veehouderijen is gemengd. De gemeente Bronckhorst wil continuïteit bieden aan deze bestaande agrarische bedrijven. Deze bedrijven moeten voldoende ruimte krijgen voor een verantwoorde ontwikkeling waarbij de aanwezige landschapswaarden worden gerespecteerd. Met de bestemmingsplanbesluiten wordt het mogelijk om agrarische bouwpercelen kleiner dan 1,5 ha onder voorwaarden uit te breiden tot maximaal 1,5 ha.

RECONSTRUCTIEPLAN ACHTERHOEK EN LIEMERS

Het buitengebied van Bronckhorst maakt deel uit van het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. In dit plan is een zonering van de intensieve veehouderij vastgelegd. Hierdoor wordt de groei van de intensieve veehouderij in het extensiveringsgebied afgeremd omdat deze zone gericht is op het natuurbelang. De overige agrarische gronden in het plangebied maken deel uit van het verwevingsgebied. In deze zone is de continuering en de uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk. Het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Halle Heide maakt geen deel uit van het plangebied. Voor het LOG is deze zomer een ontwikkelingsvisie vastgesteld door het college, een bestemmingsplanprocedure in gang gezet en een bijbehorende plan-m.e.r.-procedure.

Het plan-MER heeft betrekking op het gehele buitengebied van Bronckhorst. De ontwikkelingsvisie voor het LOG wordt gezien als autonome ontwikkeling.

¹ Ministerie van Vrom, 2006. Handreiking milieueffectrapportage van plannen (plan-MER); Europese richtlijn milieubeoordeling van plannen Implementatie in Wet milieubeheer & Besluit m.e.r. 1994.

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer regelt het toepassen van de m.e.r. procedure en het opstellen van een MER. Hierin staat opgenomen dat oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens MER-plichtig is wanneer het gaat om: ≥ 85.000 plaatsen voor mesthoenders, ≥ 60.000 voor hennen, ≥ 3.000 voor mestvarkens of ≥ 900 voor zeugen (zie m.e.r.-drempel in categorie C.14 van de bijlage bij het Besluit m.e.r.). Bijvoorbeeld het oprichten of uitbreiden van een vleesvarkensbedrijf met meer dan 3000 mestvarkens.

In de tweede plaats is de afstand van de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij tot de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten van dien aard dat er aanleiding is voor een toetsing aan de Natuurbeschermingswet. Hierdoor is het noodzakelijk een passende beoordeling uit te voeren, wat automatisch een plan-m.e.r.-plicht met zich mee brengt.

PLAN-M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de plan-m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor moet een passende beoordeling worden gemaakt, dan geldt er een plan-m.e.r.-plicht. Een passende beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

1.3**LEESWIJZER**

Hoofdstuk 2 gaat verder in op het voornemen, beleid, wetgeving en verkenningen. De huidige situatie en autonome ontwikkelingen zijn beschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 beschrijft de te onderzoeken alternatieven en hoofdstuk 5 het beoordelingskader van deze alternatieven. In hoofdstuk 6 is de te volgen procedure voor het plan-MER met raadpleging beschreven.

HOOFDSTUK

2

Voornemen, beleid en wetgeving, verkenningen

2.1

VOORNEMEN

Het voornemen waarvoor het plan-MER wordt opgesteld bestaat uit een nog op te stellen structuurvisie voor het gehele buitengebied van de gemeente en twee bestemmingsplannen voor een deel van het buitengebied.

Structuurvisie buitengebied

Vertrekpunt voor de nog op te stellen Structuurvisie voor het buitengebied is de Landschapsontwikkelingsvisie van de gemeenten Bronckhorst, Lochem en Zutphen (3 april 2009; kenmerk 9S2458.AO). Deze visie is op 25 juni 2009 door de gemeenteraad van Bronckhorst vastgesteld.

Aanleiding voor de Landschapsontwikkelingsvisie is de (zonder sturing) dreigende en deels al optredende vervlakking van het buitengebied, enerzijds door bebouwing, anderzijds op het gebied van natuur en landschap. De landschapsvisie is een aanvulling en verfijning op de grote lijnen die met het reconstructieplan en de regionale visies zijn uitgezet en levert input voor bestemmingsplannen en structuurplannen. De visie wordt gebruikt als richtsnoer voor de invulling van de structuurvisie. De juridische doorwerking van de essentiële onderdelen van de structuurvisie worden vervolgens geborgd via de bestemmingsplannen. In de Landschapsontwikkelingsvisie staan een aantal (on)gewenste ontwikkelingen. De volgende ontwikkelingen hebben mogelijk een relatie met m.e.r.-plichtige activiteiten:

1. Behoud van veeteelt en grondgebonden landbouw in het Rivierenlandschap IJssel –oude IJssel & Rivierweide.
2. Duurzame landbouw in het Rivierenlandschap IJssel - Rivierduinencomplex.
Intensivering van de landbouw is in dit deelgebied ongewenst.
3. Duurzame landbouw in Bos & Landgoederen – Bossen en coulissenlandschap.
4. Geen schaalvergroting die niet past binnen de ruimtemaat van het landschap in het Kampenlandschap.
5. Project grootschalig boeren in kleinschalig landschap.
6. Landbouwon ontwikkelingsgebied Halle-Heide.

Op basis van de huidige inzichten wordt in de structuurvisie vooralsnog niet gekozen voor dusdanige ontwikkelingen dat voor de vaststelling van deze visie een plan-MER nodig is. Toch wordt in het planMER het gehele buitengebied als plangebied beschouwd en kan het plan-MER van invloed zijn op de keuzes in de structuurvisie.

Bestemmingsplannen buitengebied

De bestemmingsplannen buitengebied Zelhem en Hummelo & Keppel/Steenderen moeten nog worden vastgesteld. Het bestemmingsplan buitengebied Zelhem is als voorontwerp beschikbaar. Het bestemmingsplan voor Hummelo & Keppel/Steenderen moet nog worden opgestart. Het bestemmingsplan Buitengebied 2005 Hengelo/Vorden is onherroepelijk en dient als beleidskader voor de andere twee bestemmingsplannen buitengebied.

De bestemmingsplannen kunnen worden ingezien via de website van de gemeente Bronckhorst: [www.bronckhorst.nl/infobalie/ruimtelijke plannen](http://www.bronckhorst.nl/infobalie/ruimtelijke_plannen).

De voor milieu relevante ontwikkelingen met een relatie tot de m.e.r.-plichtige activiteiten zijn:

1. Schaalvergroting binnen de intensieve veehouderij en het hieraan gerelateerde ruimtelijk beleid: de reconstructiewetgeving zoals vastgelegd in het Reconstructieplan Achterhoek & Liemers.
2. Schaalvergroting binnen de grondgebonden bedrijven. Vestiging op nieuwe locaties is toegestaan voorzover deze locaties gelegen zijn buiten het Groenblauwe raamwerk (bron: Toelichting Buitengebied 2005; Hengelo/Vorden).
3. Ontwikkelingen op het gebied van verblijfsrecreatie: Poort tot Groote Veld (12 ha. locatieontwikkeling, hotel en omvorming zwembad tot wellness-oord), Dorado Beach (camping) wordt een afzonderlijk bestemmingsplanbesluit. Het plan Wientjesvoort (uitbreiding aanbod recreatieve voorzieningen in en om het landgoed) is inmiddels vastgesteld. Verder zijn er geen grote recreatieve ontwikkelingen. Het recreatiebeleid is vastgelegd in de Recreatienota. Deze nota is niet bindend maar geeft wel gemeentelijk beleid weer.

Ad 1 Ontwikkelingsmogelijkheden intensieve veehouderij

Het bestemmingsplan buitengebied 2005 Hengelo/Vorden dient als beleidskader voor de overige twee bestemmingsplannen buitengebied. In dit plan zijn de volgende ontwikkelingsmogelijkheden geregeld t.a.v. de intensieve veehouderij:

1. Geen hervestiging van en omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak) binnen het extensiveringsgebied.
2. Uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderij(tak) binnen het extensiveringsgebied is alleen mogelijk in het kader van dierenwelzijn en veterinaire gezondheid.
3. Maximaal 1 ha van het bestaande agrarisch bouwperceel op de grens van het extensiveringsgebied en verweingsgebied mag worden gebruikt voor de hervestiging van of omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak).
4. Maximaal 1 ha van het agrarische bouwperceel, gelegen in het verweingsgebied, mag worden gebruikt voor de uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderij(tak), de hervestiging van of omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak).
5. Als een bestaand agrarisch bouwperceel van een intensieve veehouderij in het verweingsgebied groter is dan 1 ha, geldt deze oppervlakte met aantal dier(en)plaatsen als maximum.
6. De uitbreiding van een bouwperceel voor bestaande intensieve veehouderij(tak) tot maximaal 10% mag onder de voorwaarden dat dit noodzakelijk is vanuit dierenwelzijn en veterinaire gezondheid en dat het aantal dierplaatsen niet mag toenemen.

Ad 2 Ontwikkelingsmogelijkheden grondgebonden bedrijven

1. Agrarische bouwpercelen die kleiner zijn dan 1,5 ha kunnen onder een aantal voorwaarden worden uitgebreid tot maximaal 1,5 ha als dat voor de economische ontwikkeling van het bedrijf in kwestie nodig is.
2. De agrariër moet aantonen dat de uitbreiding noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering en dat er binnen het huidige bouwperceel onvoldoende ruimte aanwezig is.

Ad 3 Ontwikkelingsmogelijkheden recreatie

1. Recreatie als nevenactiviteit kan gestart worden bij een (voormalig) agrarisch bedrijf. De recreatieve functie mag maximaal 500 m² vloeroppervlak van de bebouwing in beslag nemen. Het aantal kampeereenheden bedraagt maximaal 30.
2. Recreatie als hoofdactiviteit kan gestart worden bij een (voormalig) agrarisch bedrijf. De recreatieve functie mag maximaal 750 m² vloeroppervlak van de bebouwing.
3. Nieuwe grote campings (> 30 kampeereenheden) worden niet meer toegelaten. Kleine terreinuitbreidingen zijn mogelijk, mits deze uitbreidingen niet plaatsvinden in het Groenblauwe raamwerk.
4. De bestaande minicampings met maximaal 15 kampeermiddelen kunnen met een ontheffingsprocedure uitbreiden naar kleinschalig kamperen (maximaal 30 standplaatsen), mits de uitbreiding niet in het Groenblauwe raamwerk plaatsvindt.
5. Vrijstaande recreatiewoningen mogen een maximale inhoudsmaat van 300 m³ hebben. In veel gevallen betekent dit dat er een (kleine) uitbreidingsmogelijkheid wordt geboden.

Conclusie: Plan MER relevante ontwikkelingen binnen het voornemen

Op basis van het voorgaande is alleen de uitbreiding en omschakeling van bestaande agrarische bedrijven in het verwevingsgebied een relevante ontwikkeling voor de plan-MER. De recreatieve ontwikkelingen binnen het voornemen zijn niet plan-Mer plichtig en voor het milieu niet tot weinig relevant

2.2**BELEID EN WET- EN REGELGEVING**

De gemeente regelt in haar bestemmingsplannen de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen. Er is beleid en wet- en regelgeving waarmee de gemeente, bij het bepalen van hun planologisch beleid, rekening moet houden. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het buitengebied van Bronckhorst wordt vooral bepaald door het Reconstructieplan Achterhoek & Liemers, de Wet geurhinder en veehouderij en de Natuurbeschermingswet 1998.

Het reconstructieplan en beide wetten worden hieronder nader toegelicht. In bijlage 3 is een lijst opgenomen met overige relevante beleidsdocumenten waarmee in het Plan-MER rekening wordt gehouden.

2.2.1**WETTELIJKE KADERS**

Voor het opstellen van het Plan-MER zijn diverse wettelijke kaders relevant, zoals de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Reconstructiewet concentratiegebieden, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij, de AmvB Huisvesting, de Wet geluidhinder, de Natuurbeschermingswet, de Europese IPPC-Richtlijn en de regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen (opgenomen in de Wet milieubeheer).

Deze Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten. Ook voor de gemeenten zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt.

Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen. Vooral de normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij.

De relevante wettelijk kaders bestaan uit:

- De Wet milieubeheer (m.n. hoofdstuk 7 aangaande milieueffectrapportage): dit komt aan de orde in hoofdstuk 6 van deze Notitie Reikwijdte en detailniveau.
- Ammoniakwetgeving, zoals de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB-Huisvesting.
- Natuurbeschermingswetgeving, m.n. de Natuurbeschermingswet 1998 en (in mindere mate) de Flora en Faunawet.
- De Wet geurhinder en veehouderij.
- IPPC-richtlijn.
- Wet luchtkwaliteit 2005.
- Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De Wet geurhinder en veehouderij en de Natuurbeschermingswet zijn hierna toegelicht.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en stelt eisen aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een voor geurhinder gevoelig object², zoals een woning. De geurbelasting wordt berekend in "Odour Units" (OU) en geurgevoelige objecten krijgen een beschermingsfactor toegewezen. In een reconstructiegebied is de standaard geurnorm voor een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom 3 OU/m³ en buiten de bebouwde kom 14 OU/m³. De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De geurnorm kan soepeler of juist strenger worden vastgesteld door de gemeente. De gemeente Bronckhorst kiest echter voor het toepassen van de standaardnorm.

Bij beoordeling van vergunningaanvragen wordt bepaald of deze normen voor geurbelasting op een geurgevoelig object wordt overschreden.

Bij het bepalen van de milieugebruiksruimte wordt op vergunningenniveau de cumulatie niet meegenomen. Hervestiging van of omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak) gaat altijd gepaard met een uitbreiding van de geuremissie. Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet noodzakelijkerwijs het geval. Door toepassing van

² Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en volgens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om, binnen het vergunde emissieniveau, uit te breiden.

Natuurbeschermingswet 1998

De door het bestemmingsplan geboden ontwikkelingsruimte voor veehouderijbedrijven kan gevolgen hebben voor de natuur. Het gaat dan enerzijds om effecten op beschermde en waardevolle natuurgebieden en anderzijds om effecten op beschermde soorten. Natuurgebieden worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Soorten worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Het effect op beschermde natuurgebieden is bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouwbedrijven.

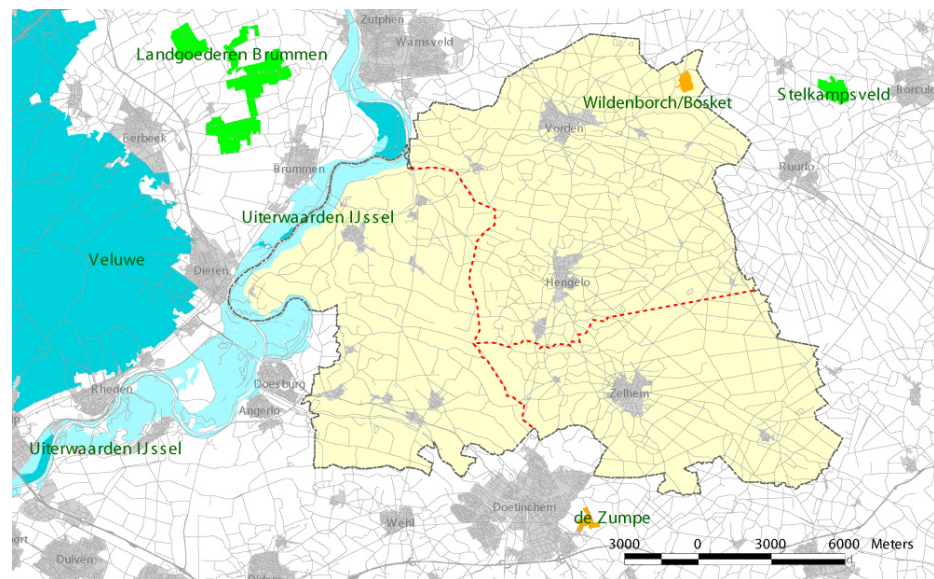
Nieuwe veehouderijbedrijven in het buitengebied van de gemeente Bronckhorst kunnen door externe werking, zoals luchtverontreiniging of geluidbelasting, de natuurwaarden binnen beschermde natuurgebieden aantasten. In en rond het plangebied komen de volgende beschermde gebieden voor:

- Natura 2000-gebieden: Stelkampsveld, Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel (Natuurbeschermingswet 1998).
- Beschermt Natuurmonument: de Zumpe en Wildenborch/Bosket (Natuurbeschermingswet 1998).
- Gebieden die behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), vooral de verzuringsgevoelige Wav-gebieden (beschermingskader EHS).

Afbeelding 2.1

Ligging Natura 2000-gebieden (groen en blauw) en Beschermde natuurmonumenten (oranje) t.o.v. het plangebied.

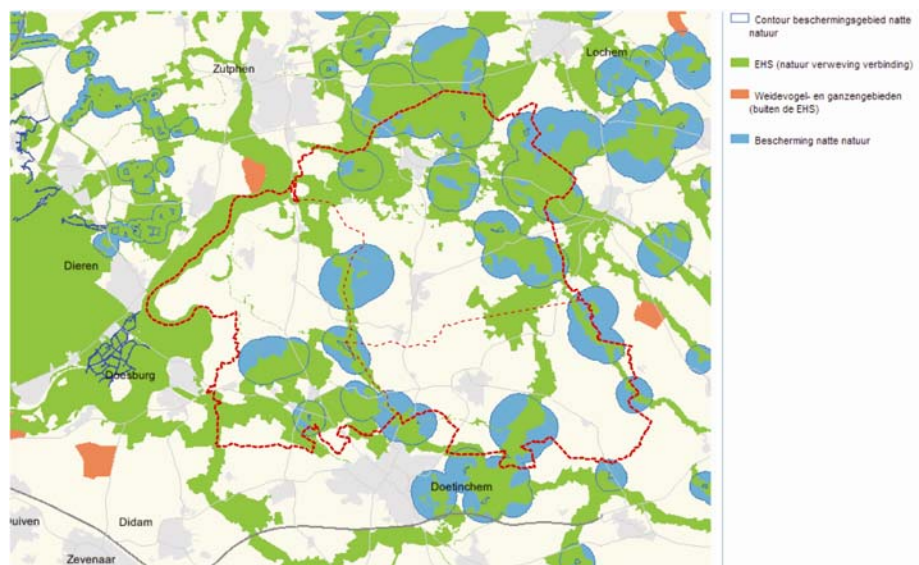
Bron: Ministerie van LNV

Afbeelding 2.2

Ligging EHS t.o.v. het plangebied.

Bron: Streekplan provincie
Gelderland, kaart 18 natuur

Ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

Bepalend voor de milieugebruiksruimte is de ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Als gevolg van de huidige luchtkwaliteit geldt er in het gebied een zogenaamde achtergronddepositie. Deze achtergronddepositie is voor een aantal Natura 2000-gebieden Stelkampsveld, Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel hoger dan de kritische depositiewaarde van het betreffende gebied. Voor de Beschermde natuurmonumenten de Zumpe en Wildenborch/Bosket wordt de kritische depositiewaarde in de huidige situatie niet overschreden. Een ammoniakdepositie boven de kritische depositiewaarde kan de kwaliteit van de aanwezige habitattypen significant aantasten als gevolg van de verzurende en vermistende invloed van de atmosferische stikstofdepositie. In deze gebieden is sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof. Hierdoor kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten indien de stikstofdepositie toeneemt als gevolg van een bestemmingsplanbesluit. Het buitengebied van Bronckhorst is echter groot, de planologische kaders zijn globaal en de ontwikkelingen in de markt onzeker. De geboden ontwikkelingsruimte kan daardoor op vele manieren worden ingevuld en is op voorhand niet te duiden of de ammoniakdepositie toeneemt door het vaststellen van beide bestemmingsplannen buitengebied.

Bij het ontwikkelen van de alternatieven moet sprake zijn van een gemiddelde afname aan ammoniakdepositie op relevante Natura 2000-gebieden. Hierbij kan lokaal wel sprake zijn van een toename aan ammoniakdepositie op een bepaalde habitat in een Natura 2000-gebied.

Omdat het bestemmingsplanbesluit genomen wordt op basis van een globaal plan met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden, is volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) een passende beoordeling vereist. Voor deze beoordeling wordt in het planMER zoveel mogelijk de vragen uit de “handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden”³

³ Deze handreiking (d.d. 24 november 2008) is opgesteld door het Ministerie van LNV naar aanleiding van het advies van de Commissie Trojan.

beantwoord. Met deze handreiking worden vergunningaanvragen beoordeeld van bestaand gebruik en voorgenomen activiteiten in het kader van de op te stellen beheerplannen.

VRAGEN HANDREIKING

1. Wat zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de te beschermen soorten en habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie?
2. Wat is de locatie binnen het Natura 2000-gebied van betreffende soorten en habitattypen.
3. Wat is de huidige staat van instandhouding van deze soorten en habitattypen?
4. Wat zijn de abiotische condities die belangrijk zijn voor deze soorten en habitattypen en welke (beperkende) condities bepalen op dit moment de huidige staat van instandhouding?
5. Wat is de prognose voor de ontwikkeling van de relevante abiotische condities (zijn de beperkende abiotische condities te beïnvloeden naar een meer gewenst niveau?).
6. Wat is het effect van de (voorgenomen) activiteiten op de abiotische condities (is er effect op de meest beperkende abiotische condities en daarmee op de mogelijkheden om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen?).
7. Wat zijn relevante verschillende activiteiten in en nabij het Natura 2000-gebied en wat is het cumulatieve effect daarvan?

Voor zover het past bij het detailniveau van het bestemmingsplanbesluit staan de vragen uit de handreiking zoveel mogelijk centraal in de effectbeschrijving voor de relevante Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Ammoniakdepositie op de EHS

De natuurkwaliteit van de EHS kan worden beïnvloed door veranderingen in stikstofdepositie veroorzaakt door nieuwe veehouderijbedrijven. De effectbeoordeling op de EHS concentreert zich echter op de voor stikstof gevoelige natuurgebieden. Deze EHS-gebieden zijn aangewezen door de Wet ammoniak veehouderij (Wav). Het beschermingsregime is echter minder streng dan voor de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten en is daarmee niet bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van landbouwbedrijven.

2.2.2

RECONSTRUCTIEPLAN ACHTERHOEK EN LIEMERS

In 2002 is naar aanleiding van de uitbraak van de klassieke varkenspest de Reconstructiewet aangenomen. Als uitwerking van de Reconstructiewet is in 2005 het Reconstructieplan Achterhoek-Liemers vastgesteld door de provincie Gelderland. In het Reconstructieplan is het buitengebied verdeeld in drie zones:

- Extensiveringsgebieden: rond natuurgebieden is geen toekomst meer voor intensieve landbouw. Uitbreiding van bebouwing voor de intensieve veehouderij is in beginsel uitgesloten.
- Landbouwontwikkelingsgebieden (Log's): hier ligt het primaat bij de landbouw. Door in deze gebieden ontwikkelingsruimte te bieden kunnen bijvoorbeeld intensieve veehouderijen zonder groeiomgankelijkheden, door nabij gelegen natuur- of woongebieden, worden verplaatst.
- Verwevingsgebieden: een zone waarin de groei van bestaande intensieve veehouderij onder strikte voorwaarden mogelijk is. In deze gebieden is de ontwikkeling gericht op de verweving van de functies landbouw, wonen en natuur. Hervestiging of uitbreiding van de intensieve veehouderij is mogelijk, mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

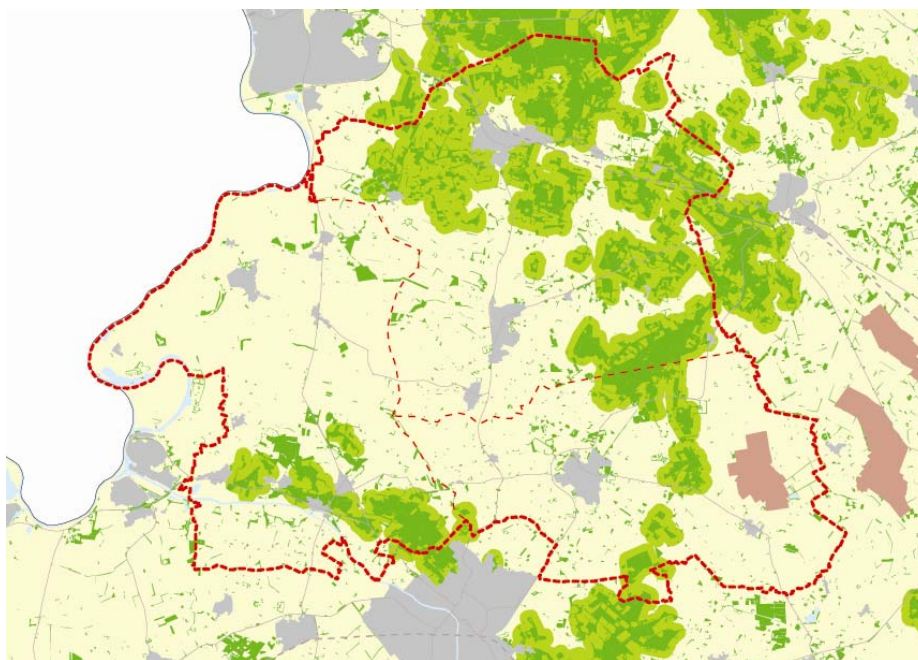
Het doel van deze zonering is om de intensieve veehouderij ontwikkelruimte te bieden in de LOG's en voor de overige gebieden beperkingen op te leggen en daarmee de kwetsbare natuurgebieden te ontlasten van overmatige ammoniakdepositie.

In het plangebied is sprake van extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en een landbouwontwikkelingsgebied (LOG). Voor het LOG Halle Heide is een ruimtelijke visie⁴ opgesteld en een plan-MER. Nadat de ruimtelijke visie definitief is vastgesteld door de raad wordt een bestemmingsplanprocedure in gang gezet.

Afbeelding 2.3

Kaart reconstructiezonering in het plangebied.

Bron: Reconstructieplan
Achterhoek en Liemen, 2005

STREEKPLAN GELDERLAND 2005 (VOLGENS NIEUWE WRO PROVINCIALE STRUCTUURVISIE)

Op grond van bepalingen in de Reconstructiewet heeft het beleid voor de zonering van de intensieve veehouderij, uit het reconstructieplan, de kracht van een streekplan. In het Streekplan Gelderland zijn ondermeer de volgende bepalingen uit het reconstructieplan overgenomen t.a.v. de genoemde zonering:

1. Extensiveringsgebied: nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij is niet toegestaan; uitbreiding van bebouwing voor intensieve veehouderij is in beginsel uitgesloten tenzij aantoonbaar noodzakelijk vanuit dierenwelzijn en veterinaire gezondheid, het aantal dierenplaatsen mag dan niet toenemen; vervangende nieuwbouw is toegestaan mits staloppervlak niet toeneemt.

2. Verwevingsgebied: nieuwvestiging van intensieve veehouderij is niet toegestaan; (her)vestiging van intensieve veehouderij is mogelijk uitsluitend op bestaande agrarische bouwblokken; uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven is mogelijk tot maximaal 1 ha; uitbreiding van bebouwing boven de 1 ha is in beginsel uitgesloten tenzij aantoonbaar noodzakelijk vanuit dierenwelzijn en veterinaire gezondheid, het aantal dierenplaatsen mag dan niet toenemen; uitbreiding tot 1,5 ha is mogelijk als de locatie voldoet aan de criteria voor

⁴ Het ontwerp van de ruimtelijke visie is vastgesteld door het college. De inspraakperiode was van 21 mei t/m 1 juli 2009.

ontwikkellocaties intensieve veehouderij⁵; verdergaande uitbreiding is mogelijk afhankelijk van de feitelijke, ruimtelijke en milieuhygiënische situatie; omschakeling van volledig grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is toegestaan mits getoetst aan omgevingskwaliteiten; concentratie van intensieve veehouderijtakken van één bedrijf is onder voorwaarden mogelijk; concrete rechten m.b.t. bouwblockgroottes op basis van vigerende bestemmingsplannen worden gerespecteerd.

3. Landbouwontwikkelingsgebied: In het Reconstructieplan Achterhoek & Liemers zijn voor de intensieve veehouderij landbouwontwikkelingsgebieden aangewezen die op afstand liggen van kwetsbare natuur en woonkernen. In deze gebieden wordt de stichting of uitbreiding van nieuwe locaties voor woningbouw, bedrijvigheid en verblijfsrecreatie niet toegestaan. De landbouwontwikkelingsgebieden liggen als een langgerekte strook in het jonge ontginningslandschap in het midden van de Achterhoek en op het rivierrand ten zuiden van de kern Gendringen (Azewijnse broek). Deze gebieden zijn ook op dit moment al hoofdzakelijk in agrarisch gebruik. De landbouwontwikkelingsgebieden dienen functioneel voor de landbouw te worden ingericht.

Voldoen aan de criteria voor een ontwikkellocatie in het verwevingsgebied

De vraag of een bestaand bouwblock binnen het verwevingsgebied als ontwikkelingslocatie kan worden aangewezen kan door de gemeente Bronckhorst op twee manieren worden beantwoord. Op basis van een concreet verzoek om uitbreiding van het bestaande bouwblock of bij een integrale herziening van het bestemmingsplan buitengebied.

Ontwikkelingslocaties moeten in ieder geval aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. Het bestaande bouwblock biedt onvoldoende ruimte voor de voorgenomen uitbreiding.
2. Bij aanvraag dient een actueel bedrijfsontwikkelingsplan overlegd te worden;
3. Omgevingsruimte maakt een groei van het bedrijf tot minimaal 125 nge (circa 2.500 mestvarkens) mogelijk (stank en ammoniak);
4. Bedrijfsontwikkelingsplan bevat een onderdeel "landschappelijke inpassing"⁶;
5. Voldoen aan de criteria voor ontwikkelingslocaties in verwevingsgebieden uit bijlage 5, eerste kolom van het Reconstructieplan Achterhoek & Liemers.

⁵ Desgewenst kan gevraagd worden voldoende zekerheid omtrent de financiering van de voorgenomen uitbreiding te geven.

⁶ De noodzakelijke omgevingsruimte wordt bepaald op basis van het soort dieren dat op het bedrijf gehouden gaat worden.

Aan de uitbreiding van bedrijven kunnen randvoorwaarden worden gesteld, o.a. met betrekking tot de te realiseren landschappelijke inpassing of ruimtelijke kwaliteit.

HOOFDSTUK 3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

3.1 REFERENTIESITUATIE

De huidige situatie in en om het plangebied en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het Plan-MER. Alternatieven of scenario's voor het voornemen dienen voor de verschillende milieuaspecten getoetst te worden aan deze referentie. In de volgende paragrafen is eerst nader ingegaan op de trendmatige ontwikkelingen voor landbouw en veehouderij en daarna is voor de aspecten bodem en water, landschap & cultuurhistorie, infrastructuur en voor de milieusituatie de huidige situatie beschreven en de bekende autonome ontwikkelingen.

3.2 MARKTONTWIKKELINGEN VEEHOUDERIJBEDRIJVEN

Deze paragraaf gaat in op de landelijke en regionale trends in de veehouderij. De trendmatige ontwikkelingen zijn beschreven op basis van diverse rapporten van het LEI, LNV, LTO en Alterra. De cijfers komen van het Centraal Bureau voor de Statistiek en de gemeente Bronckhorst.

3.2.1 LANDELIJKE TRENDS IN DE VEEHOUDERIJ

De primaire sector van het veehouderijcomplex is veelzijdig. De grootste deelsectoren zijn:

1. de grondgebonden graasdierenhouderij met de melkveehouderij als belangrijkste vertegenwoordiger.
2. de intensieve veehouderij met de varkenshouderij, legpluimveehouderij, slachtpluimveehouderij en de vleeskalverenhouderij als belangrijkste deelsectoren.

Als ontwikkeling van bedrijven in de land- en tuinbouw in Nederland worden drie richtingen onderscheiden:

- I. Een internationale georiënteerde landbouw.
- II. Een regionaal georiënteerde multifunctionele landbouw.
- III. Bedrijven die worden beëindigd. De "stoppers" bieden ruimte voor de bedrijven die zich door ontwikkelingen op basis van een internationale dan wel regionale oriëntatie.

De primaire bedrijven binnen het grondgebonden graasdierenhouderijcomplex kunnen ingedeeld worden bij alle drie ontwikkelingsrichtingen.

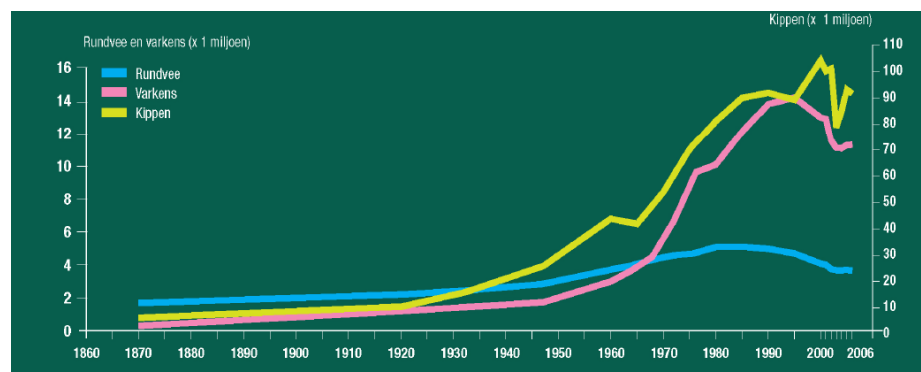
De primaire bedrijven binnen het intensieve veehouderij complex zijn vooral ingedeeld bij de ontwikkelrichting I en III. Van de productie van het Nederlands intensieve veehouderijcomplex wordt, naast de grootschalige productie voor afzet in Nederland, circa 75% geëxporteerd door bedrijven die deel uitmaken van robuuste ketenstructuren. De productie vindt zo efficiënt mogelijk plaats. Verlaging van de kostprijs in combinatie met verhoging van de toegevoegde waarde en kwaliteit is een voorwaarde om te kunnen blijven concurreren.

De ontwikkeling voor deze agrarische ondernemingen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de internationale concurrentiepositie. Schaalvergroting, intensivering, kwaliteitsverbetering en toegevoegde waarde zijn belangrijke strategieën voor de toekomst. Dit onder de voorwaarden van de maatschappelijke veranderingen en eisen die aan de intensieve veehouderij gesteld worden.

Onderstaande afbeelding geeft de landelijke trend weer voor rundvee, varkens en kippen.

Afbeelding 3.1

Landelijke trend dieraantallen over enkele decennia (bron: website LEI centrum, 2008)

Het volgende valt hieruit af te leiden:

- Bij pluimvee is de laatste drie jaar het aantal dieren aanmerkelijk lager dan in de jaren ervoor, maar over lange tijd kent de curve een grillig verloop. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de vogelpestuitbraak.
- Ten aanzien van varkens valt op te maken dat – na een toename tot medio jaren negentig en een afname in de jaren erna – er sinds drie jaar min of meer een stabilisatie is van het aantal. De afname is veroorzaakt door de varkenspest en de stabilisatie door een landelijk systeem met plafond aan varkensrechten.
- Bij rundvee is een afname te zien vanaf 1984 (superheffing), sinds drie jaar min of meer stabilisatie.

Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de productierechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat dierrechten niet konden verschuiven tussen drie verschillende concentratiegebieden; het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht), het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg) en de rest van Nederland. Er is op dit moment nog geen duidelijk beeld over de gevolgen van de afschaffing van de compartimentering, maar als er een verschuiving plaats gaat vinden, dan wordt verwacht dat die naar het zuiden zal zijn. De jongste cijfers van de provincie Gelderland bevestigen de verwachting dat de afschaffing van de compartimentering zou leiden tot een afname van het aantal dieren in Gelderland.

AMVB-HUISVESTING

Bedrijven moeten wellicht in 2013 voldoen aan de AMvB Huisvesting⁷. Hierdoor worden veel (kleine) intensieve veehouderijen verplicht om te investeren in staltechnieken die voldoen aan de strenge normen rond de uitstoot van ammoniak. Voor vleeskalveren is de staltechniek, die voldoet aan de strenge emissie eisen voor ammoniak, echter nog in ontwikkeling en niet opgenomen in de AMvB-Huisvesting.

EUROPESE DIERENWELZIJN

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijnseisen van kracht. De consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen en gemiddeld 20% meer ruimte voor varkens. Het is de verwachting dat beide ontwikkelingen er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen.

De verdere algemene verwachting voor de toekomst van de intensieve veehouderij is gunstig te noemen. Door toenemende concurrentie van binnen en voornamelijk ook van buiten de EU zal de primaire sector zich richten op kostprijsverlaging, onder meer door schaalvergroting en het verbeteren en ontwikkelen van samenwerkingsvormen. Daarnaast zal de gehele sector zich gaan richten op vraaggestuurde productie en het vergroten van de kostenefficiëntie. Daardoor ontstaan er kortere ketens die zich snel kunnen aanpassen aan marktveranderingen. Schaalvergroting, intensivering, kwaliteitsverbetering en toegevoegde waarde zijn belangrijke strategieën voor de toekomstige agrarische ondernemingen.

De algemene trend per sector wordt hieronder toegelicht.

Melkveehouderij

Nederland telde in 2004 ongeveer 40.000 bedrijven met graasdieren (melkvee, vleeskalveren, vleesvee en schapen) waarvan 22.000 melkveebedrijven. Sinds 1990 is het aantal melkveebedrijven bijna gehalveerd van 40.000 naar 22.000. Ook het aantal koeien is sinds die tijd sterk verminderd. De trend van gestage vermindering van het aantal bedrijven gaat door. Bij de blijvers groeit de omvang. In 2004 hadden de melkveehouders gemiddeld 60 melkkoeien en 40 ha grond, 10% van de bedrijven had meer dan 100 koeien. De komende 10 jaar staat de melkveehouderij grote veranderingen te wachten, zoals deze zich ook in voorbije periode hebben voorgedaan, namelijk schaalvergroting, kostenbesparing (efficiënt produceren), minder veehouders, minder koeien en verdergaande specialisatie. Er bestaan nog steeds grote verschillen in kostprijs en inkomen tussen vergelijkbare melkveebedrijven. Daar is nog veel te winnen met efficiënt produceren. Het gemiddelde aantal koeien per bedrijf groeit tot 2015 door tot 80 melkkoeien en 50 hectare grond. De koeien geven in 2015 gemiddeld 1.500 kg melk meer. Het gemiddelde bedrijf produceert in 2015 ongeveer 800.000 kilogram melk.

De samenleving heeft over het algemeen een positief beeld van de melkveehouderij. Dit kan veranderen omdat schaalvergroting en rationalisatie effect heeft op de aanblik van het bedrijf en op het landschap.

⁷ Van minister Cramer krijgt de sector uitstel tot 2013 (bron: persbericht ANP). Op 1 januari 2010 moeten de boeren wel in een plan laten zien hoe ze aan de strengere normen voor de uitstoot van ammoniak gaan voldoen.

Tabel 3.1

Landelijke trend
melkveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Melkveehouders (aantal)	Gem. oppervlak (ha)	Koeien per bedrijf (aantal)	Melkproductie (kg)
1990	40.000	onbekend	onbekend	onbekend
2004	22.000	40	62	500.000
2015	14.000	50	85	800.000
Trend	Neemt af	Stijgt	Stijgt	Stijgt

Varkenshouderij

Er waren in 2004 ruim 10.000 bedrijven in Nederland met varkens en ruim 4.000 gespecialiseerde varkensbedrijven verdeeld in 40% vleesvarkensbedrijven, 40% fokvarkensbedrijven en 20% gesloten bedrijven. Sinds 1990 voltrok een forse krimp. Het aantal bedrijven met varkens is met tweederde afgenomen en het aantal gespecialiseerde bedrijven (bijv. alleen mestvarkens) met de helft. Het aantal varkens is in Nederland sinds 1995 met bijna een kwart afgenomen van 14,4 miljoen in 1995 tot 11,1 miljoen in 2004. De varkenshouderij vindt steeds meer plaats op gespecialiseerde bedrijven. In 2004 werd 70% van de varkens gehouden op dit type bedrijven. Tot 2015 is de verwachting dat de varkensstapel stabiel blijft, de ontmenging (specialisatie) gaat verder en het totale aantal bedrijven waar varkens gehouden wordt zal afnemen (schaalvergroting).

Tabel 3.2

Landelijke trend
varkenshouderij (bron: CBS)

Jaar	Bedrijven met varkens	Gespecialiseerde bedrijven	Gem. aantal varkens per bedrijf	Gem. aantal varkens per gespecialiseerd bedrijf
1990	29.210	9.200	475	900
2004	10.040	4.180	1.110	1.850
2015	4.500	2.380	2.500	3.500
trend	Neemt af	Neemt af	stijgt	stijgt

Pluimveehouderij

In de pluimveehouderij zijn de structurele ontwikkelingen vergelijkbaar met de varkenshouderij. Het aantal bedrijven met pluimvee is sinds 1990 in Nederland gehalveerd tot 3.000 in 2004. Hiervan zijn 1.350 gespecialiseerde pluimveebedrijven. Het aantal stuks pluimvee is sinds het hoogtepunt in 2000 met bijna een vijfde deel afgenomen tot 88 miljoen stuks in 2004.

Tot 2015 is de verwachting dat de pluimveestapel licht zal afnemen met 10%, de specialisatie gaat verder en het aantal bedrijven met pluimvee zal afnemen (schaalvergroting).

Tabel 3.3

Landelijke trend
pluimveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Bedrijven met pluimvee	Gespecialiseerde pluimveebedrijven	Gem. aantal kippen per bedrijf	Gem. aantal kippen per gespecialiseerd bedrijf
1990	6.080	2.140	15.700	34.000
2004	2.970	1.360	29.600	55.000
2015	1.600	880	49.500	71.000
trend	Neemt af	Neemt af	stijgt	stijgt

Vleeskalverbedrijven

De vleeskalverenhouderij is succesvol. Het aanpakken van het mestprobleem, de versnelde omschakeling naar groepshuisvesting en de vergaande ketenintegratie hebben het imago goed gedaan van deze sector.

De meeste van de 1.160 gespecialiseerde bedrijven werken op basis van een contract. De verwachting is dat het aantal kalverbedrijven stabiliseert. In 2015 is het aantal gespecialiseerde vleeskalverenbedrijven in Nederland circa 1.100 met bijna 800.000 kalveren.

Tabel 3.4

Tabel landelijke trend vleeskalveren (bron CBS)

Jaar	Bedrijven met vleeskalveren	Gespecialiseerde vleeskalverenbedrijven	Gem. aantal kalveren per bedrijf
1990	2.275	1.250	265
2004	3.000	1.160	255
2015	3.000	1.100	265
trend	stabilisatie	stabilisatie	stabilisatie

3.2.2**ONTWIKKELINGEN HUIDIGE BEDRIJVEN IN BRONCKHORST****Huidige situatie**

De gemeente Bronckhorst beslaat een groot gebied met een sterke veehouderijsector. De historische ontwikkeling en toekomstlijnen voor de Nederlandse veehouderijsector zijn ook op de veehouderij in Bronckhorst van toepassing. De daling van het aantal bedrijven in Bronckhorst wijkt het laatste decennium niet substantieel af van de daling in andere delen van Gelderland. In Gelderland is tussen 1995 en 2005 het aantal bedrijven met 31% gedaald, tot 14.000, waarvan 8.000 bedrijven met graasdieren of grasland. Ook in Bronckhorst is een dergelijke daling waarneembaar. Dat leidde tot 738 bedrijven met graasdieren of grasland in 2008, een daling van ruim 7% ten opzichte van de 790 bedrijven in 2005. Het aantal bedrijven met hokdieren in Bronckhorst is in de periode 2005-2008 met ruim 22% gedaald van 192 naar 157 bedrijven.

Het aantal dieren is de laatste jaren in Bronckhorst gedaald, deze daling heeft ook elders in Gelderland en in de rest van Nederland plaatsgevonden. Uiteindelijk waren er in 2008 circa 640.000 landbouwdieren in Bronckhorst. Voor de rundvee- en hokdierbedrijven is in Tabel 3.5 de ontwikkeling van het aantal dieren en bedrijven in gemeente Bronckhorst weergegeven. Uit de tabel is af te leiden dat het aantal bedrijven relatief meer is afgenomen dan het aantal dieren, wat duidt op de schaalvergroting bij bedrijven.

Tabel 3.5

Aantal dieren en bedrijven in Bronckhorst verdeeld naar soort in de periode 2005-2008 (bron: CBS, 2009)

	2005	2006	2007	2008
Aantal melk- en fokvee	37387	36132	35947	36932
Aantal vleeskalveren	1695	1390	1071	1288
Aantal bedrijven met graasdieren of grasland	790	771	756	738
Aantal varkens	137032	124271	123893	126615
Aantal kippen	571290	480845	479887	463831
Aantal bedrijven met hokdieren	192	165	159	157

Op basis van een inventarisatie (bron: gemeente Bronckhorst oktober 2008) is in bijlage 1 het bedrijvenbestand van Bronckhorst weergegeven. Het aantal agrarische bedrijven en NGE's zijn per diertype, reconstructiewetozonering en per NGE-categorie in tabellen weergegeven.

N.B. De getallen uit Tabel 3.5 sluiten niet aan op de getallen in bijlage 1. Bijlage 1 is namelijk gebaseerd op het vergunningenbestand van de gemeente Bronckhorst. De getallen in Tabel 3.5 zijn afkomstig van het CBS en gebaseerd op de metellingen uitgevoerd door de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV.

NEDERLANDSE GROOTTE EENHEID (NGE)

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven.

Een nge staat bij prijsniveau 2002 (Landbouwtellingen 2005 en 2006) voor 1.400 euro aan saldo (bron: www.lei.wur.nl). Met nge's kunnen verschillende sectoren met elkaar worden vergeleken.

De volgende classificatie is gangbaar (bron: website provincie Gelderland):

- 20 nge (nevenberoep of hobby bedrijven);
- 20-40 nge (kleine bedrijven met aanvullend inkomen of in de afbouwfase);
- 40-70 nge (middelbedrijven die in de huidige vorm als landbouwbedrijf geen lange termijn perspectief hebben);
- 70-100 nge (vaak gezinsbedrijven met toekomst perspectief);
- > 100 nge (vaak meermans bedrijven).

De belangrijkste conclusies zijn:

1. Van het aantal NGE voor bedrijven in Bronckhorst is 74% afkomstig van intensief rundvee (=melkvee en overig vee), 18% van varkens en 2% van kippen.
2. 41% van het aantal NGE voor bedrijven is afkomstig van bedrijven groter dan 70NGE. Deze bedrijven zorgen gezamenlijk voor 79% van de totale hoeveelheid NGE in Bronckhorst. Hiervan is 76% afkomstig van rundveebedrijven.
3. Ruim 75% van het aantal bedrijven in Bronckhorst is gelegen in een verwevingsgebied. Deze bedrijven zorgen voor 81% van het totale NGE. Bijna 20% ligt in een extensiveringsgebied, het aandeel NGE bedraagt hier 15%.

Toekomstige ontwikkeling (bron: Landschapsontwikkelingsvisie; Inventarisatie & Analyse document (september 2008))

De intensieve veehouderijen en de rundveebedrijven in Bronckhorst ontwikkelen zich vooral richting de internationale georiënteerde landbouw. De veehouderijsector in Gelderland is voor 75% exportgericht. Een groot deel van de kleine bedrijven zal stoppen. Een verdergaande schaalvergroting en specialisatie is een belangrijke ontwikkelingstrategie voor de ontwikkelende bedrijven. Voor het gebied Bronckhorst, Lochem en Zutphen geldt dat 52% van de bedrijfshoofden ouder zijn dan 55 en dat meer dan de helft van het aantal bedrijven geen opvolger heeft.

Melkveehouderij

De schaalvergroting en specialisatie in de (melk)veehouderij zet zich naar verwachting de komende jaren voort. Melkveebedrijven kunnen groeien doordat potentiële intensieve veehouderijbedrijven hun grond verkopen aan melkveehouders. Potentieel intensieve bedrijven verkopen deze grond om middelen vrij te maken om ontwikkeling in de gespecialiseerde intensieve veehouderij mogelijk te kunnen maken. Dit heeft tot gevolg dat een flink aantal boerenerven de komende jaren van gedaante zal veranderen. Voor de landschappelijke inpassing en de bereikbaarheid voor vrachtverkeer is aandacht nodig.

De verwachting voor Gelderland is dat het aantal bedrijven in de melkveehouderij sector versneld zal verminderen met ruim 4% per jaar tot 2015-2020. In Gelderland is 60% van de agrarische melkveehouders ouder dan 50 jaar en 50% heeft geen opvolger. Voor het plangebied zal dit niet anders zijn.

Bij een gelijkblijvende economische omvang van de sector zal de gemiddelde omvang van een bedrijf in 2020, 100 NGE, zijn (circa 80 melkkoeien). Hiervoor is nodig:

1. Ruimte voor ondernemers en ruimte voor kostprijsgerichte schaalvergroting.
2. Verbetering van de ruimtelijke structuur en vooral de verkaveling van melkveebedrijven.
3. Grotere huiskavels en grote bouwblokken (grotere bedrijfsgebouwen).

Varkenshouderij

Voor de regio Gelderland-Overijssel wordt verwacht dat de daling van het aantal varkensbedrijven de komende jaren doorzet met 5% per jaar. Dit gaat gepaard met verdergaande schaalvergroting van de overgebleven varkenshouders. Het aantal varkens blijft hierbij gelijk. Tot 2020 wordt verwacht dat deze ontwikkeling doorzet en uiteindelijk in het plangebied leidt tot circa 50 gespecialiseerde gezinsbedrijven met gemiddeld 3.500 varkens. Naar verwachting zullen deze bedrijven voor een beperkt deel in de LOG's worden geacommodeerd en voor een groter deel in de verwevingsgebieden.

Pluimveehouderij

Het aantal bedrijven met pluimvee is de laatste jaren gedaald, met name de niet gespecialiseerde vleeskuikenhouders zijn gestopt. Het aantal bedrijven zal in de lijn van de algemene ontwikkeling in Gelderland verder afnemen en de pluimveestapel zal bijna volledig op gespecialiseerde bedrijven worden gehouden. Naar verwachting zullen deze bedrijven voor een beperkt deel in de LOG's worden geacommodeerd en voor het grootste deel in de verwevingsgebieden.

3.3

BODEM EN WATER

Bodem

Ten noordwesten van Wichmond wordt Bronckhorst gekenmerkt door de vruchtbare rivierkleigronden die door de rivier zijn afgezet. In het westelijke deel, globaal gezien het gebied ten westen van de lijn Vorden-Hengelo, gaan de rivierkleigronden geleidelijk over in zogenaamde vaaggronden, kalkloze gronden met een zavel- of kleidek. Ten oosten van deze lijn maken de vaaggronden plaats voor humuspodzolgronden. Deze gronden zijn ontstaan uit mineralogisch arm moedermateriaal dat verrijkt is door de inspoeling van organisch materiaal.

Op de hoger gelegen plaatsen met oude historische bewonerskernen zoals de Lindense Enk ten oosten van Vorden en de Varsselse enk ten oosten van Hengelo zijn de zogenaamde enkeerdgronden ontstaan. Dat zijn akkerbouwgronden die in de loop van honderden jaren door de mens zijn opgehoogd met organische mest vermengd met heide- of grasplaggen. Op de hoger gelegen delen van het dekzandgebied liggen verder ook de zogenaamde bekeerdgronden. Deze gronden die iets lager liggen dan de omgeving bestaan uit afzettingen van vroegere beken. Ze zijn relatief vochtig en vruchtbaar doordat zij een vrij hoog gehalte aan organisch materiaal bevatten.

Water

Het plangebied bevat diverse beeklopen en watergangen in kleine stroomgebieden. Het merendeel van de beken ontspringt in Duitsland en stromen in oost-westelijke richting naar de IJssel. Enkele beken ontspringen in het gebied zelf. De waterkwaliteit van veel beken is goed, een aantal hebben een specifieke ecologische doelstelling.

Onder het plangebied ligt een vrij dik watervoerend pakket dat uit één laag bestaat. De stroomrichting is voornamelijk van het zuidoost naar het noordwesten gericht. In het plangebied liggen een aantal infiltratiegebieden van regenwater die van belang zijn voor de drinkwatervoorziening. Het zijn de meest zandige, relatief hoog gelegen gebieden.

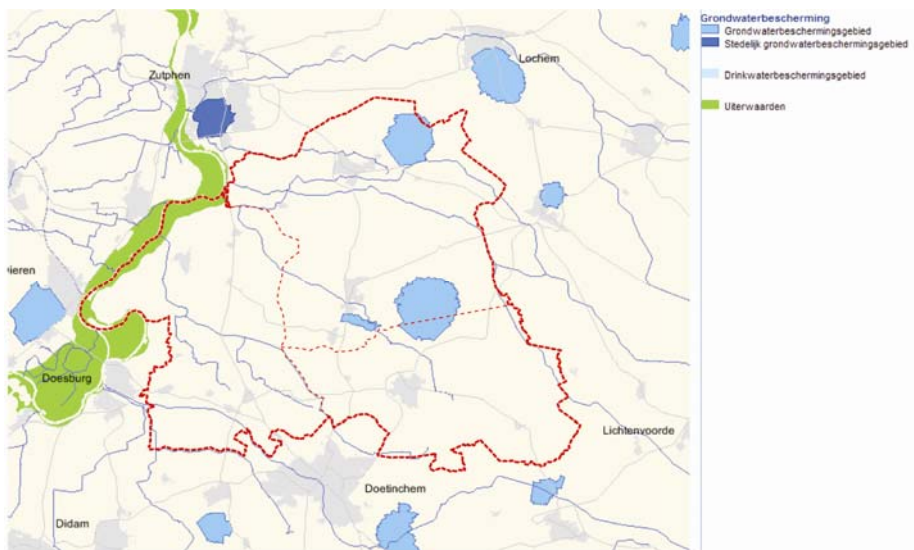
Andere belangrijke infiltratiegebieden zijn de bosgebieden van 't Zand en Het Klooster, de omgeving van de kom Hengelo en het agrarisch gebied tussen de lijn Hengelo-Keijenborg in het westen en de bovengenoemde bosgebieden in het oosten. Hier komen gebieden voor met grote fluctuaties in de grondwaterstanden en hier vindt waterwinning plaats door de pompstations 't Klooster en Olde Kaste.

Het plangebied kent, voor de twee te actualiseren bestemmingsplannen, een geringe overlap met de grondwaterbeschermingsgebieden. Voor de structuurvisie geldt dat er drie grondwaterbeschermingsgebieden in het buitengebied liggen. In Afbeelding 3.2 is een uitsnede van de beschermingskaart uit het Streekplan opgenomen.

Afbeelding 3.2

Grondwaterbeschermingsgebieden t.o.v. het plangebied

Bron: Streekplan provincie Gelderland, kaart 11

3.4

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

De geschiedenis van het grondgebruik heeft een aantal, nu nog herkenbare, landschapstypen opgeleverd. De resulterende landschappelijke afwisseling bepaalt de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied. Verder creëren deze landschappen ook een aantal gunstige omstandigheden voor bepaalde planten en dierengemeenschappen. Binnen het plangebied liggen de volgende landschappen:

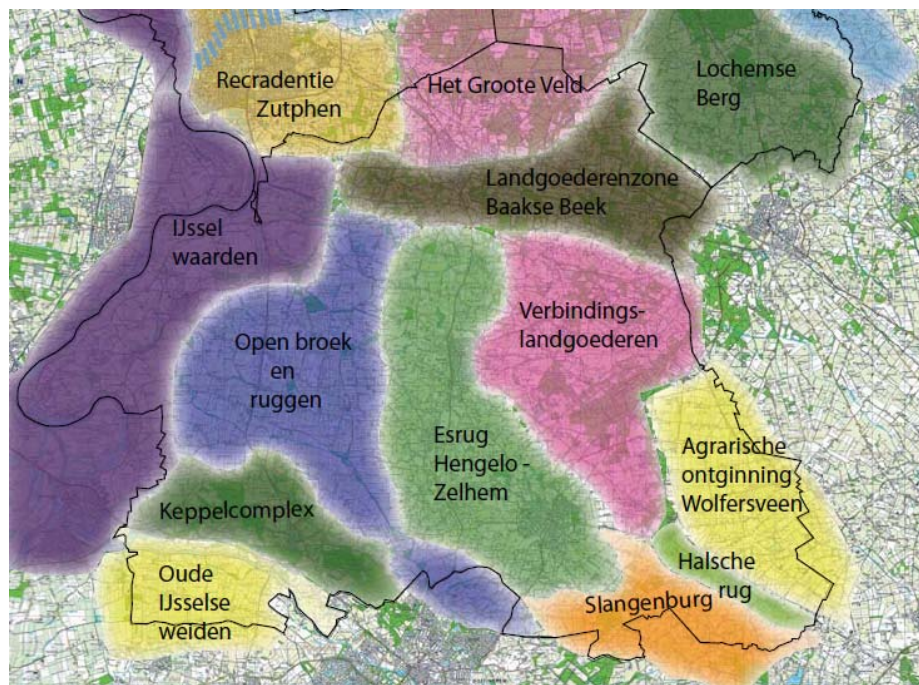
- IJsselwaarden.
- Het Groote Veld.
- Landgoederen Baakse Beek.

- Open Broek en Ruggen.
- Esrug Hengelo-Zelhem.
- Verbindingslandgoederen.
- Halsche Rug.
- Agrarische ontginningen Wolfersveen.
- Slangenburg.
- Keppelcomplex.
- Oude IJssels Weiden.

Afbeelding 3.3

Ligging landschapstypen binnen het plangebied.

Bron:
Landschapsontwikkelingsvisie
gemeente Bronckhorst,
Lochem en Zutphen.

Deelgebied IJsselwaarden

Ten noorden van Zutphen grenst de IJssel direct aan de hogere gronden. Deze grens is zichtbaar door het besloten, bosrijke karakter van de dekzandgronden en de openheid van de IJsseluiteerwaarden. Ten zuiden van Zutphen ligt de grens tussen rivierenlandschap en dekzandlandschap meer oostelijk. Hier is een tussengebied aanwezig dat gevormd is door de oude loop van de Berkel en de oude IJssel en een doorbraak van een rijntak in oude lopen van voornoemde bijrivieren in de vroege middeleeuwen. Dit gebied kenmerkt zich tegenwoordig door open komgronden en broekgebieden met daarin enkele rivierduinen en stroomruggen en westelijke vooruitgeschoven dekzandruggen.

Deelgebied Het Grootte Veld

Het Grootte Veld, een aantrekkelijk, toegankelijk en afwisselend natuurgebied tussen de kernen Zutphen, Lochem en Vorden kent een landschappelijk grote structuurrijkdom. Boscomplexen, open heidevelden, landbouwgronden en open beekdalen wisselen elkaar af. De landschappelijke kracht van Het Grootte Veld uit zich in een groot aaneengesloten natuurgebied waar rust en stilte nog heersen. Tegenwoordig bestaat het gebied voor een groot deel uit bos, dat een sterke monocultuur kent. Dit terwijl op enkele oude kampen en essen rondom Vorden na, het Grootte Veld bestond uit woeste gronden. Pas in de 19e eeuw zijn de heidevelden ontgonnen.

Deelgebied Landgoederenzone Baakse Beek

Het stroomgebied van de Baakse Beek – Veengoot is een landschappelijk zeer afwisselend en aantrekkelijk gebied. Op korte afstand zijn flinke verschillen in hoogteligging, grondsoorten, natuur, waterhuishouding en verkavelingsvormen te vinden. Een groot aantal middeleeuwse kastelen en landgoederen, waaronder Huize 't Medler, De Wildenborch, Kasteel Vorden, Hackfort, Het Onstein, Wientjesvoort en De Wiersse domineren het gebied. Vrijwel alle landgoederen hadden een grote binding met het water (verdediging, energiewinning, landbouw, esthetische waarde).

Deelgebied Open Broek en Ruggen

De landbouw vervult een belangrijke functie in het gebied. De kom- en broekgronden zijn open en rechtlijnig. Deze worden afgewisseld door de hoger gelegen ruggen die juist een meer besloten karakter hebben. Bebouwing vindt van oudsher plaats op de ruggen. De grens tussen het rivierenlandschap en dekzandlandschap vormt de oostelijke begrenzing van dit deelgebied. De grens uit zich hier in kavelpatronen en openheid. Het broekland, onderdeel van dit deelgebied, kent een rechtlijnige verkaveling en heeft een open karakter. Het slotenpatroon staat haaks op de grens. Het aangrenzende kampenlandschap rond Hengelo en Zelhem heeft echter een grillig verkavelingspatroon, een meer besloten karakter en microreliëf.

Deelgebied Esrug Hengelo-Zelhem

Dit oude cultuurlandschap wordt gekenmerkt door haar kleinschaligheid, microreliëf, grillige patronen en oude boerderijen. Hier vond van oudsher bewoning plaats. In vroegere tijden was het een bewoond 'eiland' tussen de woeste gronden. Dit landschap is echter geworden tot een enkenlandschap waarin op veel plekken de cultuurhistorische structuur is aangetast. De grens tussen het rivierenlandschap en dekzandlandschap in het westen van het deelgebied uit zich in kavelpatronen en openheid. Het broekland kent een rechtlijnige verkaveling en heeft een open karakter. Het slotenpatroon staat haaks op de grens. Het kampenlandschap rond Hengelo en Zelhem, onderdeel van dit deelgebied, heeft echter een grillig verkavelingspatroon, een meer besloten karakter en microreliëf.

Deelgebied Verbindingslandgoederen

Landgoed 't Zelle en landgoed 't Zand liggen in een aantrekkelijk gebied waar boscomplexen, natuur en landbouwgronden, openheid en geslotenheid elkaar afwisselen. Beide landgoederen zijn ontstaan op de voormalige woeste gronden. Rechte verkavelingslijnen en lanen verwijzen naar het ontginningsverleden van deze gebieden. Tussen 't Zelle en 't Zand ligt een kampengebied dat nog enkele prachtige enken herbergt, waaronder de Varsselse Enk. Deze enken kenmerken zich door steilranden en microreliëf en zijn van oudsher open plekken geweest.

Deelgebied Halsche Rug

De Halsche Rug is een hoge langgerekte rug in het landschap met cultuurhistorische waarde. Het is van oudsher een belangrijke oostwest passage, een bijna kaarsrechte en kilometers lange zandrug tussen Zelhem en Aalten. De rug kent een belangrijke korte landschapsgradiënt. De meer besloten kam van de rug, de open flanken met enken en kampen en de lager gelegen, open ontginningsgebieden aan weerszijden van de rug. De bovenkant van de rug heeft een meer besloten karakter, de flanken zijn juist meer open.

Deelgebied Agrarische Ontginning Wolfersveen

Het Wolfersveen is een grootschalig, open ontginningsgebied met een rationeel verkavelingspatroon. Het landbouwkundig georiënteerde ontginningspatroon is de drager

van het landschap. De openheid van het gebied wordt hier gezien als kracht, de agrarische bebouwing als uiting van een sterke, moderne landbouw.

Deelgebied Slangenburg

Slangenburg is afwisselend en rijk geschakeerd met landgoedbossen, landbouwgronden en natuurwaarden. Door de landgoedbossen van Slangenburg te verbinden met 't Zand ontstaat een aaneenschakeling van bos- en natuurgebieden.

Het gebied kent een rechtlijnig verkavelingspatroon van de 19e eeuwse ontginningen. Hier en daar komen oude enken voor.

Deelgebied Keppelcomplex

Het Keppelcomplex bestaat uit de rivierduinen parallel aan de Oude IJssel. Menselijke bewoning concentreerde zich van oudsher langs de randen, op de hoge gronden. Zo ook in dit gebied langs de Oude IJssel. De vele landgoederen en historische kernen verwijzen naar het verleden en bepalen nu nog het beeld van dit gebied. Het is een gradiëntrijk gebied met veel microreliëf. Op het rivierduinencomplex staan diverse stuifzandbossen en landgoedbossen. Deze worden afgewisseld met statige lanen, open essen en oude kernen, kastelen en pachtboerderijen. Zandpaden en beken kruisen de bossen. In het gebied is een afwisseling van openheid en geslotenheid aanwezig.

Deelgebied Oude IJsselse Weiden

De Oude IJsselse Weiden bestaat uit een open landbouwgebied. De horizon van dit deelgebied wordt bepaald door de beboste flanken van de Veluwe, Montferland en het Keppelcomplex. Langs de zuidzijde van de Oude IJssel ligt een aantrekkelijk gebied van natte natuur. Hier liggen enkele oude kreken (Eldrikse Kwelsloot) en broekbossen. Het overige gebied ten zuiden van de Oude IJssel kenmerkt zich door grootschaligheid en weidsheid. In oostwestelijke richting ligt een oude stroomrug in het gebied. De Eldrikseweg loopt over deze rug, het is van oudsher een bebouwingslint geweest. Langs de weg staan oude kenmerkende boerderijen en nieuwe landbouwbedrijven.

3.5

INFRASTRUCTUUR

De wegen die door het plangebied lopen zijn van regionale en lokale betekenis. De belangrijkste regionale wegen zijn de N316 en de N319. De eerste verbindt Vorden via Hengelo met Doetinchem. De tweede loopt van Zutphen via Vorden naar Ruurlo. Verder loopt door de zuidoosthoek van het plangebied langs Veldhoek de N315 die Doetinchem via Ruurlo met Neede verbindt.

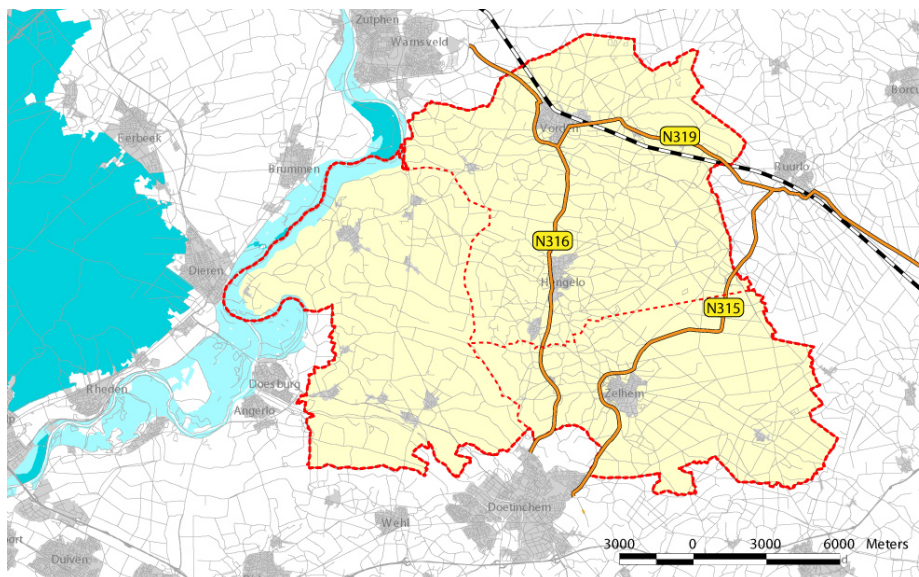
De N314 is de wegverbinding van Doetinchem via Hummelo naar Zutphen, richting de A1. De N317 is de wegverbinding tussen Doetinchem en Doesburg en de N330 is de verbinding tussen de N18/Varsseveld via Zelhem naar Hummelo.

De overige wegen hebben een lokale betekenis. In het plangebied ligt een aantal zandwegen. De zandwegen zijn beschermd vanwege hun landschappelijke betekenis.

Tenslotte wordt het plangebied doorkruist door de spoorlijn Zutphen-Winterswijk.

Afbeelding 3.4

Ligging regionale wegen en spoorbaan binnen het plangebied.

3.6**MILIEUSITUATIE*****Ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden***

(Bron: Alterra, "Ammoniakemissie en -depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurgebieden in de provincie Gelderland", eindconcept 19 januari 2009)

De stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland bedraagt gemiddeld 2357 mol N ha⁻¹ jr⁻¹ (peiljaar 2006). Deze waarde wordt voor 60% veroorzaakt door de bijdrage van de achtergronddepositie. De achtergronddepositie bestaat uit ammoniakdepositie vanuit:

- De bronnen buiten de 10 km zone rondom de natuurgebieden.
- Alle niet landbouwbronnen en
- Alle NO_x bronnen binnen en buiten Gelderland.

De achtergronddepositie bedraagt gemiddeld 1407 mol N ha⁻¹ jr⁻¹ (60% van de totale depositie). Het resterende deel (40%) wordt bepaald door de ammoniakemissie vanuit de landbouw in de 10 km zone rondom de Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Van de totale ammoniakdepositie vanuit de 10 km zone (951 N ha⁻¹ jr⁻¹ mol) is circa de helft afkomstig van stal- en opslagmissie van intensieve veehouderijen, 1/6 van stal- en opslagmissies grondgebonden landbouw en 1/3 van toepassingen en beweidingemissies. Per gebied kan deze verdeling sterk verschillen afhankelijk van de grootte van het natuurgebied en het aantal en type bedrijven dat voorkomt in de 10 km zone. De gebiedseigen depositie in de provincie Gelderland is vooral hoog in de Gelderse Vallei en het westelijke gedeelte van de Veluwe door de stalemissies vanuit de Gelderse Vallei en de Agrarische Enclave. Ook rondom de IJsseluitwaarden liggen absoluut gezien veel bedrijven met hoge belastingen.

Geur

In 2007 heeft Alterra⁸ een studie uitgevoerd waarin, met de huidige kennis van het milieu- en natuurbeleid, is onderzocht wat de ontwikkelingsruimte is voor de intensieve veehouderij in het LOG Halle Heide. Naast bestaande locaties met agrarische bedrijven is ook gekeken naar potentiële nieuwvestigingslocaties. De situatie voor geur is in het LOG vergelijkbaar met de rest van het buitengebied van de gemeente. Daarom zijn de volgende conclusies uit het rapport ook bruikbaar voor het buitengebied van Bronckhorst:

- De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij worden sterk bepaald door de aanwezige milieugebruiksruimte en andere ruimtelijke randvoorwaarden. Het geurbeleid, en vooral de individuele burgerwoningen, bepalen voor het overgrote deel de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij.
- Volgens de Alterra-studie zijn in het LOG Halle Heide het aantal locaties voor meer dan 5.000 vleesvarkens relatief beperkt. Als de stanknormen versoepeld worden neemt de milieugebruiksruimte sterk toe en wordt het aantal locaties met meer dan 5.000 vleesvarkens veelal verdubbeld in het LOG. Als de stanknorm juist strenger wordt neemt het aantal locaties, geschikt voor een IV-bedrijf met meer dan 5.000 vleesvarkens, sterk af ten opzichte van de bestaande situatie.

Fijnstof

Fijn stof en stikstofdioxide liggen in Nederland het dichtst bij de gestelde grenswaarden uit de Wet Luchtkwaliteit 2007 en bepalen of er sprake is van een luchtkwaliteitsprobleem.

Overschrijding van de andere stoffen komen in ons land nauwelijks meer voor.

Op verschillende plekken in Nederland is de luchtkwaliteit hoger dan de Europese normen voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) toestaan. Het gaat dan om locaties nabij drukke verkeersroutes (m.n. NO₂) en veehouderijen (PM₁₀). Voor het buitengebied van Bronckhorst is daarom alleen fijn stof relevant.

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton aan PM₁₀. Hiervan was circa 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton)⁹. Uit het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) van het RIVM is op te maken dat in 2008 de gemeten fijnstofconcentraties (PM10) in het landelijke gebied ten opzicht van 2007 is afgenomen met gemiddeld 2 µg/m³. Deze afname is terug te vinden in de gemiddelde concentraties per jaar over de regionale achtergrond Afbeelding 3.3.

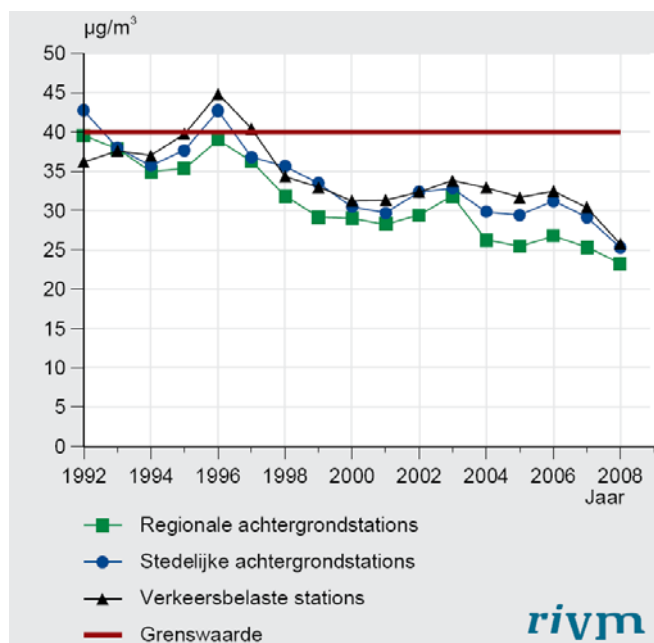
⁸ Alterra, 2007. Milieugebruiksruimte intensieve veehouderij Ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in de landbouwontwikkelingsgebieden van provincie Gelderland.

⁹ Charadon W.J. en van der Hoek K.W., 2002 Alterra-rapport 682, ISSN 1566-7197.

Afbeelding 3.3

Verloop van het
jaargemiddelde aan fijn-
stofconcentraties in Nederland.

Bron: LML RIVM

De lokale achtergrondconcentratie van fijn stof in de gemeente was 23 tot 27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (bron: rapportage alle stoffen 'luchtkwaliteit en verkeer'; gemeente Bronckhorst) in 2007. Dit is in vergelijking met de rest van Nederland niet bijzonder hoog. Ondanks dat moet bij het inplaatsen van veehouderijbedrijven rekening worden gehouden met het aspect fijn stof.

Uit de 'Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij'¹⁰ blijkt dat het houden van kippen de meeste fijnstof emissie oplevert. Uit een onderzoek van ECN (A. Bleeker, A. Kraai; maart 2008) is op te maken dat 43 prioritaire veehouderijbedrijven in de provincie Gelderland de grenswaarden voor fijn stof overschrijden. Uit een nadere uitwerking van dit onderzoek door SRE Milieudienst¹¹ blijkt dat van deze 43 veehouderij bedrijven nog maar 10 bedrijven een overschrijding van de grenswaarden veroorzaken. Hierbij zijn naast de burgerwoningen ook de naburige veehouderijen aangemerkt als 'te beschermen object'. Geen van deze bedrijven is gelegen in de gemeente Bronckhorst.

Gezondheid

Uit het informatieblad "Intensieve veehouderij en gezondheid" van de GGD'en Brabant en Zeeland (januari 2009) blijkt dat voor de componenten geur, fijn stof en Q-koorts een effect op het gezondheidsrisico te verwachten is in de algemene leefomgeving. Voor de componenten endotoxinen, influenza en MRSA is het onduidelijk of effect optreedt vanwege het ontbreken van blootstellingsgegevens op leefomgevingsniveau.

De gezondheidsaspecten voor geur en fijn stof zijn hiervoor behandeld. Het aspect geur behandelt de leefkwaliteit en fijn stof blijft waarschijnlijk in alle gevallen onder de wettelijke normen.

¹⁰ Bron: Lijst emissiefactoren fijn stof voor veehouderij. Ministerie van VROM, 2009.

¹¹ Bron: Concept-rapport "Fijn Stof, Inzoomactie veehouderij" (SRE Milieudiensten; 8 mei 2009).

Q-koorts wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii*. Deze bacterie komt voor bij vrijwel alle diersoorten. De twee grootste kringlopen waarbinnen deze bacterie circuleert zijn enerzijds wilde knaagdieren en anderzijds gedomesticeerde dieren, zoals rund, schaap en geit. Tussen de landbouwhuisdieren kan besmetting voornamelijk optreden door het inademen van stofdeeltjes met daarin bacteriën. Het inademen van besmette stofdeeltjes is ook de voornaamste oorzaak van besmetting bij de mens, afkomstig van de landbouwhuisdieren. In Nederland zijn in de periode 1998-2004 jaarlijks tussen de 11 en de 41 humane gevallen gemeld van Q-koorts. Waarschijnlijk is het ware aantal gevallen hoger, enerzijds doordat een deel van de infecties symptomloos verloopt en anderzijds doordat er door de vage klachten vaak niet aan Q-koorts gedacht wordt. In 2007 was er een uitbraak van Q-koorts in de provincie Brabant, waarbij ongeveer 140 mensen ziek geweest zijn. Het lijkt erop dat het uitzonderlijk droge en warme weer voor verspreiding door de lucht van de bacterie gezorgd heeft van geitenbedrijven met abortusproblemen. In 2008 zijn, in meerdere regio's, ook al relatief veel gevallen van Q-koorts gemeld. (bron: RIVM)

Door het grote hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's wordt de effectbeoordeling van de alternatieven en scenario's beperkt tot een expert judgement van de GGD Gelre IJssel.

HOOFDSTUK 4 Alternatieven

De wijze waarop de gemeente planologische sturing gaat geven met de Structuurvisie en de bestemmingsplannen hangt mede af van de resultaten uit het plan-MER. Het plan-MER onderbouwt de beleidsruimte voor de intensieve veehouderij en rundvee. Voor het plan-MER buitengebied Bronckhorst is dit als volgt gedacht:

1. Het plan-MER brengt de huidige omvang van de veehouderij in beeld en gaat in op de mogelijke autonome ontwikkeling voor de intensieve veehouderij en rundveehouderij en de invloed van de gemeente hierop.
2. Vervolgens worden in het plan-MER de milieugevolgen van de diverse ontwikkelingsalternatieven en omgevingsscenario's inzichtelijk gemaakt.
3. De effectbeschrijving resulteert in een vergelijking tussen de alternatieven.

De alternatieven zijn gebaseerd op de ontwikkelingen binnen de intensieve veehouderij. Bestaande bedrijven worden modelmatig ingedeeld naar 'stopper', 'blijver' en 'groeier'. De omgevingsscenario's zijn gevoeligheidsanalyses en houden rekening met een groei van het aantal productierechten binnen de gemeente, het aandeel ammoniakdepositie van de rundveehouderij en een eventueel knelpunt voor fijn-stof vanuit de pluimveehouderij. E.e.a. word nader uitgewerkt in het plan-MER.

Stoppers, groeiers en blijvers

Het toekomstperspectief voor bedrijven met een intensieve veehouderij tak wordt per bedrijf modelmatig getypeerd naar omvang. De indeling is als volgt:

Tabel 4.1

typering naar omvang

Nge	Typering	Toekomstperspectief
Tot 20 nge	Hobbymatig	Stopper
20 tot 40 nge	Deeltijdbedrijf	Stopper
40 tot 70 nge	Reëel agrarisch bedrijf	Stopper in de gevoelige gebieden en een groeier buiten de gevoelige gebieden.
> 70 nge	Volwaardig agrarisch bedrijf	Groeier

Stoppers zijn kleine bedrijven met geen of weinig milieugebruiksruimte. Blijvers zijn (middel)grote bedrijven met geen of weinig milieugebruiksruimte. Groeiers zijn (middel)grote bedrijven met voldoende milieugebruiksruimte. De locaties, met een intensieve veehouderij tak van 70 NGE of meer, staat gelijk aan 1 of meer volwaardige arbeidskracht(en) (bron: kengetallen van CBS/LEI over bedrijfseconomische omvang).

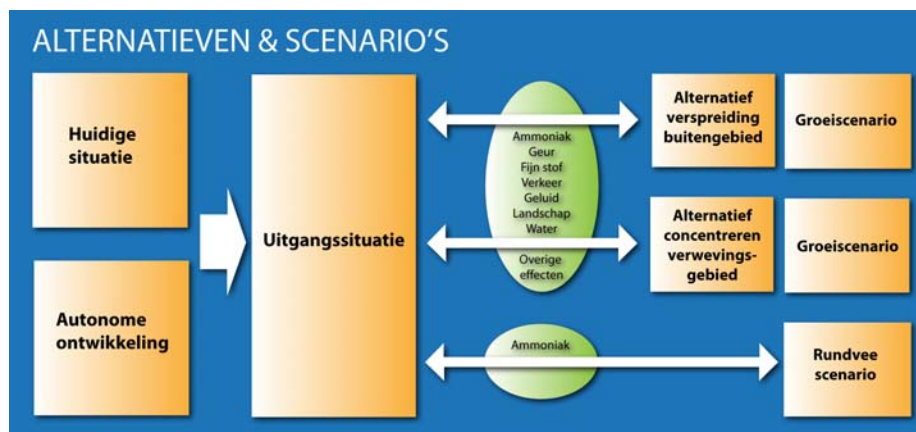
De middelgrote bedrijven (40-70 NGE) in de gevoelige gebieden worden modelmatig ook als stopper aangemerkt. Als gevoelig gebied wordt aangemerkt:

- 250 meter zone rond de voor verzuring gevoelige gebieden (Wav-gebieden).
- 1500 meter rondom de Natura 2000-gebieden.
- 250 meter rond de kernen (Reconstructieplan).
- De extensiveringsgebieden (Reconstructieplan).

Het milieueffect van de groeiers wordt modelmatig berekend met een standaardbedrijf. Voor varkens is dat een gesloten varkensbedrijf met 300 zeugen¹². Voor pluimveebedrijven bestaat een standaardbedrijf uit 100.000 legkippen en een kalverhouderij heeft 900 vleeskalveren.

Afbeelding 4.1

Schematische weergaven van de alternatieven en scenario's voor het plangebied.

Referentie: huidige situatie en autonome ontwikkeling

De referentiesituatie wordt beschreven aan de hand van de vergunde situatie in het agrarische buitengebied van Bronckhorst. Autonoom moeten alle bedrijven voldoen aan de AMvB-Huisvesting. Hiermee wordt rekening gehouden met het beoordelen van de effecten voor alle aspecten. De ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden vormt hierop een uitzondering. De Natuurbeschermingswet schrijft voor dat het effect moet worden vergeleken met de huidige situatie.

Alternatieven

Bij een planMER is het gebruikelijk om de redelijkerwijs te beschouwen alternatieven in beeld te brengen (art. 7.10 lid 1 onderdeel b1 Wet milieubeheer). De vrijkomende productierechten van stoppers worden daarom met de volgende alternatieven herverdeeld over de groeiers.

¹² Voor het berekenen van de emissies van een gesloten varkensbedrijf met 300 zeugen (218 NGE), wordt uitgegaan van het volgende aantal dieren en staltechnieken: 1.080 gespeende biggen (Ravcode D1.1.1.2); 60 kraamzeugen (Ravcode D1.2.13); 240 guste/dragende zeugen (Ravcode D1.3.10); 2.100 vleesvarkens (Ravcode D3.2.3.1).

Alternatief verspreid buitengebied

De vrijkomende productierechten van stoppers worden in dit alternatief zoveel mogelijk herverdeeld over de groeiers in het buitengebied van Bronckhorst. Hierbij is alleen sprake van uitbreiding van bestaande agrarische locaties met intensieve veehouderij. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het toekennen van agrarische bouwvlakken zoals geregeld in het bestemmingsplan buitengebied Hengelo en Vorden (zie hoofdstuk 2).

Alternatief concentreren op een aantal locaties in het verwevingsgebied

De vrijkomende productierechten van stoppers worden zoveel mogelijk herverdeeld over een beperkt aantal locaties met milieugebruiksruimte in het verwevingsgebied. Er is hier sprake van uitbreiding en hervestiging van bestaande agrarische locaties. Dus ook locaties met grondgebonden veehouderij. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het toekennen van agrarische bouwvlakken zoals geregeld in het bestemmingsplan buitengebied Hengelo en Vorden (zie hoofdstuk 2).

NULGROEI (RANDVOORWAARDEN)

Met de ontwikkelingen in de markt (hoofdstuk 3) is te motiveren dat er in de autonome ontwikkeling sprake is van nulgroei van de intensieve veehouderij tot 2020. Het aantal bedrijven neemt af maar het aantal dieren blijft ongeveer gelijk. Van de productieruimte die bij die stoppende bedrijven vrijkomt wordt in het plan-MER aangenomen dat dit geheel terecht komt bij andere of nieuwe bedrijven uit de intensieve veehouderij binnen de gemeente. Per saldo is dan sprake van nulgroei.

Scenario's

De intensieve veehouderij heeft alleen toekomst door schaalvergroting. Er komen minder bedrijven en de bedrijven met milieuruimte groeien. Het aantal dieren kan toenemen omdat:

- De marktontwikkelingen gunstig uitpakken voor de intensieve veehouderijen, denk aan de opkomst van nieuwe wereldmarkten.
- Het vestigingsklimaat voor de intensieve veehouderijen in Bronckhorst relatief gunstig is vanwege de vele locaties met een milieuvergunning.
- De sector substantiële oplossingen vindt voor het mestprobleem (nitraat- en fosfaatoverschot), zodat dit geen belemmering meer vormt voor verdere groei.
- De compartimentering voor de handel in dierrechten conform de Meststoffenwet is vervallen. Een lichte verschuiving van productierechten naar gebieden met een goed vestigingsklimaat voor de intensieve veehouderij wordt hierdoor verwacht.
- Er veel wordt verwacht van de ontwikkeling van "emissie arme staltechnieken" en het stimuleren met subsidieregelingen (bijv. subsidieregeling voor luchtwassers van de provincie Gelderland).

Daarnaast kunnen ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving er juist voor zorgen dat er meer of minder veehouderijbedrijven komen in de gemeente. Om grip op deze omgevingsfactoren te krijgen wordt in het plan-MER het volgende aan scenario's doorgerekend.

Groeiscenario

De ontwikkeling van de intensieve veehouderij is onzeker. Op basis van het voorgaande kan sprake zijn van een mogelijke toename van de productieomvang. Om het effect van een mogelijke toename van productierechten, binnen de intensieve veehouderijen, te berekenen is het voorstel om in het plan-MER rekening te houden met een groeiscenario van 10% uitgedrukt in NGE. Hierdoor komen meer productierechten vrij voor herverdeling over de twee alternatieven.

Scenario rundvee en ammoniak

Vanuit de Natuurbeschermingswet is de ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden mede maatgevend voor de milieugebruiksruimte in het buitengebied van Bronckhorst. De alternatieven zijn echter gebaseerd op de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij terwijl de rundveebedrijven in de gemeente ook verantwoordelijk zijn voor een deel van de ammoniakdepositie. Daarom wordt voor het aspect ammoniak een scenario doorgerekend naar ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden vanuit de stalemissies bij rundveebedrijven. Uitgangspunt is dat de bestaande melkveehouderijbedrijven met milieuruimte groeien met 10% van het aantal rundvee in de vergunde situatie.

HOOFDSTUK 5 Effectbeoordeling

5.1 STUDIEGEBIED

Het gebied waar het plan-MER betrekking op heeft is het gebied dat valt binnen de grenzen van de Structuurvisie buitengebied. De effecten van de m.e.r.-plichtige activiteiten kunnen verder reiken dan dit plangebied, dit is afhankelijk van het milieuaspect. De omvang van het onderzoeksgebied verschilt daarom per milieuaspect.

5.2 PLANHORIZON

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van maximaal tien jaar omvat, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie in het jaar 2020.

5.3 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkeling van de intensieve veehouderij leidt tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten, ook positieve effecten kunnen optreden. In het plan-MER worden de effecten van de scenario's en alternatieven op verschillende milieueffecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per thema zijn één of meerdere aspecten geformuleerd, die aan de hand van beoordelingscriteria zijn beoordeeld. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de volgende zevenpunts-beoordelingsschaal:

Tabel 5.1

Zevenpunts-beoordelingsschaal

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

5.4 RELEVANTE EFFECTEN

De intensieve veehouderij kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het Plan-MER aan de orde zullen komen. Het betreft, min of meer in afnemende volgorde van impact:

- Ammoniak.
- Geur.
- Landschap.
- Verkeer.
- Fijn stof.

- Geluid.
- Water/bodem.
- Archeologie.
- Gezondheid.

Naast bovenstaande thema's is de ervaring dat op het niveau van het Plan-MER thema's als energie, andere dan bovengenoemde luchtmissies e.d. veelal beperkt onderscheidend zijn voor de keuzes die gemaakt worden in het kader van het voornemen. Deze aspecten zullen niet of slechts globaal worden beschreven.

5.4.1

AMMONIAK

Het plan-MER presenteert per alternatief de ammoniakemissie en -depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en overige natuur. Per alternatief zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de deposities (toename en afname) die deze opleveren. Met een verspreidingsmodel wordt de toename of afname van ammoniakdepositie berekend. Hierbij is de autonome ontwikkeling, waarin alle bedrijven voldoen aan de AMvB-Huisvesting, verdisconteerd.

NATURA 2000 EN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

Zoals eerder aangegeven is een toets aan de Natuurbeschermingswet, in de vorm van een voortoets of passende beoordeling, nodig. Voor het aspect natuur is het van belang om het verschil in ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten in kaart te brengen en in perspectief te plaatsen met de huidige achtergronddepositie en met het aandeel vanuit de rundveesector. In en nabij de gemeente Bronckhorst gaat het om de volgende gebieden:

1. Natura 2000-gebied Stelkampsveld.
2. Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen.
3. Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel.
4. Natura 2000-gebied Korenburgerveen.
5. Beschermde natuurmonument De Zumpe.
6. Beschermde natuurmonument Wildenborch/Bosket.

5.4.2

GEUR

Om de effecten van geur te kunnen bepalen is conform het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage de analyse naar geur uitgevoerd.

Voor geur is in deze studie het cumulatieve effect bepaald van de individuele uitbreidingen per alternatief en scenario. Hiervoor wordt in aantallen weergegeven wat het effect is en wordt eveneens in percentages aangegeven wat de mate van de invloed van geurhinder is. De achtergrondbelasting op de geurgevoelige objecten is bepaald met het alternatief Verspreiden buitengebied V-stacks¹³ en een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie. Het

¹³ Het computerprogramma V-stacks gebied wordt voorgeschreven door de Wet geurhinder veehouderij en is bedoeld om de achtergrondbelasting voor geur te berekenen voor het onderbouwen van een gemeentelijke geurverordening. Dit model is niet bruikbaar voor individuele veehouderijen.

rekenwerk is gebaseerd op het vergunningenbestand van de gemeente en de eisen voor stalemissies op grond van de Amvb huisvesting.

Vervolgens is het leefklimaat beoordeeld voor de geurgevoelige objecten (woningen) door de achtergrondbelasting te relateren aan de kans op geurhinder in overeenstemming met Tabel 5.2. De effectscores zijn bepaald op basis van expert judgement.

Tabel 5.2

Milieukwaliteitscriteria voor geurhinder (bron: GGD-Richtlijn geurhinder; oktober 2002)

Achtergrondbelasting	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0-3.0	<5%	Zeer goed
3.1-7.4	5-10 %	Goed
7.5-13.1	10-15	Redelijk goed
13.2-20.0	15-20	Matig
20.1-28.3	20-25	Tamelijk slecht
28.4-38.5	25-30	Slecht
38.6-50.7	30-35	Zeer slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

5.4.3

LANDSCHAP

Het plan-MER zal per alternatief aangeven wat het betekent voor landschap en cultuurhistorie. De resultaten zullen vooral gebaseerd zijn op expert judgement. De invloed van de alternatieven op de karakteristieken van de diverse landschappen (zie § 3.4) worden beoordeeld. De landschappelijke uitstraling wordt kwalitatief beoordeeld. De beoordeling vindt plaats aan de hand van de volgende criteria:

- De marktontwikkelingen pakken gunstig uit voor de intensieve veehouderijen, denk aan opkomst van nieuwe wereldmarkten.
- Geomorfologische en geologische patronen.
- Karakter gebieden.
- Maat en schaal van openheid/beslotenheid.
- Historische gebouwen.

5.4.4

VERKEER

Bij de verschillende alternatieven voor het vestigingsbeleid voor intensieve veehouderij gaat een verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer. Op basis van standaardkengetallen (KWIN: kwantitatieve informatie) geeft het plan-MER een inschatting van toename en afname van deze verkeersstromen. Met gebruik van beschikbare gegevens over verkeerspatronen en trends op de wegen worden eventueel knel- en frictiepunten getraceerd en maatregelen voorgesteld.

5.4.5

FIJN STOF

In het Plan-MER wordt, mede aan de hand van een aantal voorbeelden (individuele concentraties) en de beschikbare prognoses ten aanzien van de achtergrondbelasting, nader ingegaan op het aspect fijn stof. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke kaart met achtergrondconcentraties en overschrijdingsdagen. Deze kaart geeft een indicatief beeld van de mogelijke probleemgebieden voor fijn stof. Knelpunten worden vooral verwacht voor pluimveebedrijven en grote varkensbedrijven. Voor deze bedrijven zullen vooral de (individuele concentratienormen) een bepalende factor zijn voor de vergunningverlening.

TOETSINGSKADER FIJN STOF

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen beleid om fijn stof problematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere invulling van groeilocaties in het verwevingsgebied. In het kader van vergunningverlening zullen de gemeente rekening moeten houden met de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof, de Wet luchtkwaliteit (luchtkwaliteitseisen) en de daarbij horende besluiten en regelingen.

In het plan-MER worden de mogelijkheden van vestiging en uitbreiding van veehouderijen in het plangebied in kaart gebracht. Voor fijn stof (PM10) wordt het effect van een standaard veehouderij kwalitatief weergegeven. Indien de bestemmingsplannen of de structuurvisie hiervoor aanleiding geven wordt in het plan-MER een worst-case doorgerekend voor een bedrijfslocatie, namelijk het grootste kippenbedrijf (incl. groei met 10%) in het buitengebied van de gemeente Bronckhorst op een locatie met de grootste achtergrondconcentratie.

5.4.6**GELUID**

Door toename van intensieve veehouderij in het agrarische buitengebied neemt ook de geluidemissie toe. Dit is het gevolg van toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen wordt door de ventilatie veroorzaakt. Ventilatoren bevinden zich aan de buitenzijde van de stallen. De meeste geluidproducerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden verder inpandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer kan een toenemende bron voor geluidemissies vormen. Geluidstoe- of afname zal in de plan-MER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: Bebouwde kom, Geluidgevoelige gebouwen en terreinen, Woningen en Stiltegebieden.

5.4.7**BODEM & WATER**

Op de nieuwe locaties voor her- nieuwvestiging zal waterneutraal worden gebouwd, waardoor geen effecten optreden op het watersysteem. Deze constatering zal in het MER worden overgenomen. Voor bodem wordt de ingreep-effect relatie met de grondwaterbeschermingsgebieden en het grondwater beoordeeld.

WATERBELEID

Vanuit het waterschap gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen dezelfde eisen als voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de uitbreidingen van dorpen. Deze maatregelen zijn dat grondwaterneutraal moet worden gebouwd en dat piekbelastingen op het oppervlaktewater voorkomen moeten worden. Voor het extra verhard oppervlak (daken van schuren, wegen, parkeren enz.) dient waterberging te worden gerealiseerd. Dit past binnen het beleid om zoveel mogelijk water vast te houden in het gebied alvorens het af te voeren.

Omdat de intensieve veehouderij waterneutraal opereert (uitgangspunt) is het niet nodig om de effecten voor het waterbeleid, anders dan de toename van verhard oppervlak, in het plan-MER in beeld te brengen.

5.4.8

ARCHEOLOGIE

Voor archeologie wordt een quick-scan uitgevoerd. Deze scan heeft tot doel om met enkele snelle stappen te bepalen wat de archeologische potentie van het plangebied is. Daardoor kan de eventuele aanwezigheid van archeologische resten of een hoge archeologische verwachtingswaarde worden meegenomen in de verdere ruimtelijke ontwikkeling. Focus ligt op de groeilocaties in beide alternatieven. De criteria waarop de alternatieven beoordeeld worden betreffen de bekende en de te verwachte archeologische waarden (bron: archeologische verwachtingskaart van de gemeente).

HOOFDSTUK

6 Procedure en planning

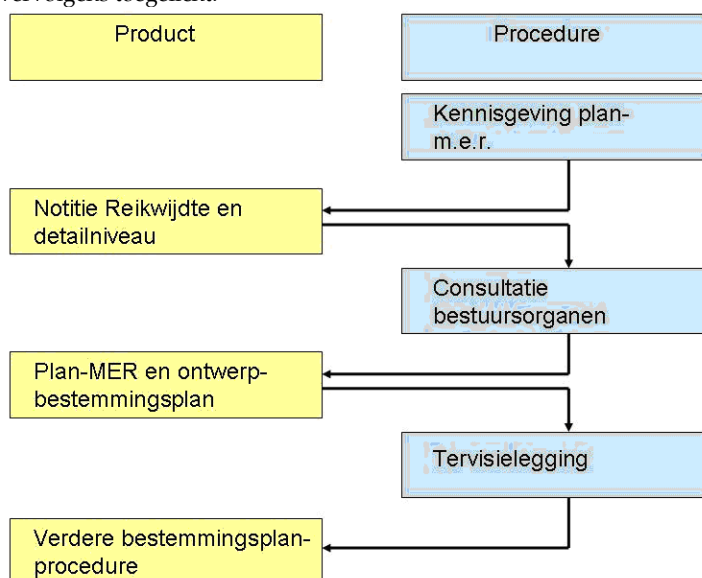
6.1

OVERZICHT PROCEDURE PLAN-M.E.R.

Hieronder wordt de volledige procedure in een aantal stappen inzichtelijke gemaakt en vervolgens toegelicht.

Afbeelding 6.1

Overzicht procedure plan-m.e.r.

Kennisgeving

Het voornemen om een plan op te stellen en hiervoor een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen is aangekondigd in één of meerdere dag-, nieuws- of huis aan huisbladen. Daarnaast is het voornemen aangegeven op de internetsite van de gemeente. Hierbij is onder andere gemeld welke inspraakmogelijkheden er zullen komen en dat de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken is in de procedure (zie ook stap 5).

Consultatie

De voorliggende notitie is bedoeld om de betrokken bestuursorganen te informeren. Ook de raadscommissie wordt geïnformeerd. De Commissie m.e.r. ontvangt deze notitie en zal op basis hiervan een advies opstellen voor het plan-MER.

Plan-MER

Vervolgens dienen de benodigde onderzoeken uitgevoerd te worden. De onderzoeksresultaten worden gebundeld in het plan-MER. Dit wordt een zelfstandig rapport, welke als onderbouwing dient voor het in te dienen bestemmingsplan. Belangrijk is wel dat het milieueffectrapport, ongeacht de presentatievorm, aan een aantal wettelijke inhoudseisen voldoet. De inhoudseisen zijn als volgt:

- Inhoud en doelstelling plan.
- Bestaande toestand en ontwikkelingen milieu.
- Relevante beleidsdoelstellingen.
- Redelijke alternatieven met motivering.
- Nadelige milieugevolgen.
- Mitigerende en compenserende maatregelen.
- Leemten in kennis.
- Monitoringsmaatregelen.
- Samenvatting.

Tervisielegging

De plannen worden samen met het milieueffectrapport ter visie gelegd.

Verdere bestemmingsplanprocedures

Na de tervisielegging is er gelegenheid tot inspraak en consultatie. Een speciaal aandachtspunt is toetsing van het milieueffectrapport door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uitkomst van deze toetsing is een positief of negatief advies richting het bevoegde gezag. Vervolgens voegt de plan-m.e.r.-procedure slechts één verplichting toe: *een expliciete motivering van de rol die het milieueffectrapport en de inspraakreacties daarop hebben gespeeld bij het definitieve besluit over het plan.*

6.2**RAADPLEGING**

Het bevoegd gezag voor het plan dient de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER te bepalen. Hierbij dient gelet te worden op de elementen waar in een plan-MER aandacht aan moet worden besteed. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het plan-MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer). Het betreft o.a. de volgende bestuursorganen:

- Gedeputeerde Staten van Gelderland.
- Burgemeesters en wethouders van omliggende gemeenten.
- Waterschap: Rijn en IJssel.
- Waterleidingmaatschappij Vitens.
- Ministerie van LNV, directie Oost (inclusief Staatsbosbeheer).
- Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.

En in ieder geval de volgende overige actoren:

- Gelderse Milieufederatie.
- LTO Noord.

Eventuele reacties kunnen per e-mail of per post worden aangeleverd aan:

Gemeente Bronckhorst
Afdeling Ruimtelijke en economische ontwikkeling
Postbus 200
7255 ZJ Hengelo (Gld)

BIJLAGE

1

Agrarische Bedrijven in Bronckhorst (Web-BVB)

Op basis van het Web-BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven) van de provincie Gelderland is in de tabel hieronder de actueel vergunde situatie van veehouderijbedrijven in de gemeente Bronckhorst in kaart gebracht.

Aantal NGE								
alle bedrijven	aantal bedrijven	rundvee	varkens	pluimvee	paarden	overig	totaal	waarvan intensief
rundvee	652	56122	1369	111	548	133	58283	2483
varkens	204	459	10516	13	113	54	11155	10538
pluimvee	31	0	0	1612	47	1	1660	1612
gemengd	93	2065	1789	111	261	165	4391	2043
overig	22	3	6	3	9	335	356	90
paarden	65	37	10	1	1905	6	1959	14
totaal	1067	58686	13690	1851	2883	694	77804	16780
bedrijven <40 nge	aantal bedrijven							
rundvee	207	3323	128	7	91	21	3570	336
varkens	107	45	1359	0	12	8	1424	1364
pluimvee	17	0	0	166	3	0	169	166
gemengd	53	313	179	9	167	41	709	223
overig	20	0	0	3	2	127	132	28
paarden	50	37	10	0	866	5	918	13
totaal	454	3718	1676	185	1141	202	6922	2130
bedrijven 40-70 nge	aantal bedrijven							
rundvee	107	5385	282	7	96	43	5813	572
varkens	35	27	1856	12	14	20	1929	1872
pluimvee	4	0	0	232	0	0	232	232
gemengd	17	444	354	39	87	35	959	440
overig	1	0	6	0	0	56	62	62
paarden	8	0	0	1	414	0	415	1
totaal	172	5856	2498	291	611	154	9410	3179
bedrijven >=70 nge	aantal bedrijven							
rundvee	338	47414	959	97	361	69	48900	1575
varkens	62	387	7301	1	87	26	7802	7302
pluimvee	10	0	0	1214	44	1	1259	1214
gemengd	23	1308	1256	63	7	89	2723	1380
overig	1	3	0	0	7	152	162	0
paarden	7	0	0	0	625	1	626	0
totaal	441	49112	9516	1375	1131	338	61472	11471

BIJLAGE

2 Lijst met afkortingen

Amvb huisvesting	Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Het besluit stelt veehouderijen verplicht om emissie-arme stallen te bouwen en bevat zogeheten maximale emissiewaarden.
dB	Decibel
ECN	Energieonderzoek Centrum Nederland
EHS	Ecologische hoofdstructuur
IPCC	Intergovernmental panel on climate change
IV	Intensieve veehouderij
LOG	Landbouwontwikkelingsgebied
MER	Milieueffectrapportage
NGE	Nederlandse grootvee eenheid; een maat voor de economische omvang van bedrijfsactiviteiten
NIBM-tool	Niet In Betekende Mate – tool. Een rekenprogramma waarmee een worst case situatie wordt berekend voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit.
OU	Odeur Units (Wet geurhinder en veehouderij)
Plan-MER	Milieu effect rapportage van plannen
PM	Particulate matter; fijn stof
PM10	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 10 µm
PM2,5	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 2,5 µm
RvR	Rood voor Rood
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing
Wav	Wet ammoniak en veehouderij

BIJLAGE

3 Beleidskaders plan-MER

Nationaal/provinciaal:

- Streekplan Gelderland (2005).
- Uitwerkingsplannen Streekplan Gelderland (2005).
- Provinciaal waterhuishoudingsplan.
- VAB beleid.
- Natura 2000/ Natuurbeschermingswet 1998 (2005).
- Reconstructieplan Achterhoek & Liemen (2005).

Regionaal:

- Regionale beleidsinvulling functieverandering en nevenactiviteiten en bijbehorende beeldkwaliteitsplan.
- Landschapsontwikkelingsvisie Bronckhorst, Zutphen en Lochem.
- De Groene Grens.

Gemeentelijke beleid:

- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.
- Toekomstvisie Bronckhorst 2030.
- Bestemmingsplan Buitengebied Hengelo/Vorden 2005 en Buitengebied Hengelo/Vorden 2005/2008 correctieve herziening.
- Bestemmingsplan Buitengebied Steenderen 1993/2000 en Buitengebied Steenderen, Hummelo en Keppel 2008; functiewijziging.
- Bestemmingsplan Buitengebied Hummelo en Keppel 1998 en Buitengebied Hummelo en Keppel correctieve herziening 2006.
- Bestemmingsplan Buitengebied Zelhem , herziening 2-1988 en voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied Zelhem 2008.
- Gebiedsvisie voor het LOG Halle Heide (mei 2009).
- Wijzigingsplannen en ontheffingen.

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED GEMEENTE BRONCKHORST

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Bronckhorst

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

I.S. Bakkers & ing. P. Hartskeerl

GECONTROLEERD DOOR:

ing. P. Hartskeerl

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. B.P.W. Schlangen

17 augustus 2009

B02023/CE9/0G1/000062/MW

ARCADIS NEDERLAND BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 3515 235
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.